

REISVERSLAG BOLIVIE-PERU

15-09-'06 tem 16-10-'06

**Lima – Cuzco – Maccu Picchu – Copacabana
La Paz - Potosi – Sucre – Uyuni – La Paz – Coroico
La Paz – Rurrenabaque – La Paz - Puno - Lima**

Philippe Martens – Sophie De Rocker

Schijfstraat 39 8310 Brugge

dieselphil@telenet.be

Beoordeling: * pfff ** nu je er toch bent, meepikken! * Schitterend!**
****** Ai Caramba! Gas geven!!**

Dag 1: Brugge→Parijs→Caracas→Lima

Brugge→Brussel-Zuid per trein (53'). Eigenaardig genoeg in Brussel-Zuid bij de stand van Air France al moeten inchecken, de bagage terug op de rug naar het perron, eerste klasse gereisd tot Parijs. In Charles de Gaulle door de verscherpte controles en een algemene chaos maar net het vliegtuig gehaald. Air France verwende ons werkelijk gedurende 9 uur lang van Parijs naar Caracas met high-tech teeveetjes en goede bediening. Vanaf Caracas, waar we twee uur moesten wachten op aansluiting, vlogen we met Taca, die zichzelf “de modernste luchtvaartmaatschappij van de Amerika’s” noemt. We kregen helaas niet dezelfde service als bij de Fransen, de sandwich was te betalen: 5 \$! Verder wel gratis drankje en een stevige onderlip van de stewardessen.

In **Lima** werden we door Enrique afgehaald, de huischauffeur van het hostel “Safe in Lima” waar we een aantal weken terug een reservatie placeerden. We kregen van de joviale kerel onmiddellijk onze eerste Spaanse les. Jean-Paul, de Deinzenaar ontving ons goed in zijn huis waarvan hij de kamers als hostel “Safe in Lima” verhuurt. Hij regelde al onze binnenlandse vluchten op voorhand en overhandigde ons de tickets. We kletsten nog wat bij, ik schonk hem een paar streekbieren en al snel kropen we onder de wol. Het avondeten sloegen we door de vermoeidheid over.

16/09/06: Lima→Cuzco.

Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush, black vulture, huismus.

Jean-Paul maakte ons een lekker ontbijt en om 7u30 bracht Enrique ons terug naar de luchthaven. Na een uurtje vliegen over de bewolkte Andes overvlogen we het mythische **Cuzco**: ah, daar zagen we al de “plaza del armas”. Eens uit het vliegtuig hadden we nog geen last van de hoogte. Voorlopig... Een officiële taxi bracht ons naar Hospidaje Iquique, maar de kamers leken ons te donker, muf en koud. Het personeel was ook niet zo vriendelijk. Na wat zoeken en rondlopen kwamen we bij “*Hospedaje Acosta*”. Tenslotte werden we door de hoogte toch wat licht in het hoofd, met een zeer moeilijke concentratie tot gevolg en een chaotisch lachwekkend Spaans gesprek met de jonge meid van de receptie. Een uurtje slaap hielp ons er wat door.

Onze eerste wandeling in de stad was echt leuk.

Cuzco ****: net, kleinschalig en redelijk autoluw stadje met nauwe straten. Overal niet erg lastige verkopers, her en der lokale klederdracht. Mooie Inca stenen muren, koloniale gebouwen, vriendelijke mensen.

Sophie en ik dronken een koffie op de **Plaza del Armas** (1.5sol pp)****, wandelden rond en informeerden in de reisbureautjes over de af te leggen komende trips naar de heilige vallei. De hoogte verplichtte het ons erg rustig te doen.

Een huwelijk was net voorbij en een hele meute mensen stond aan de **Iglesia de la Merced****** snoep te vangen. De kerk is nog steeds mooi versierd wanneer we er even later binnenstappen. We realiseren het niet maar we zijn in Peru...

Het avondeten: Macondo: schitterend hip bistrootje met lekkere Peruviaanse en westerse gerechten. Eerder duur.

17/09/06: Cuzco→Pisac.

Andean gull, mountain caracara

Een stralend zonnetje verwelkomde ons in de straten van Cuzco. Sophie en ik wuifden naar één van de minuscule Daewoo-taxi's die de stad rondzoeken. Een enthousiaste en vriendelijke chauffeur (2sol) bracht ons naar de busterminal in de Calle Puputi.

De eerste kleurrijke taferelen. Ons eerste busticket op zak met bestemming **Pisac** (4,5sol). Het is namelijk zondag en dan is het in Pisac markt. Na 45 minuten rijden beseffen we dat het eigenlijk grotendeels een toeristenmarkt is waar allerlei souvenirs aan de man gebracht worden (afdingen!). Niet echt goedkoper dan Cuzco, maar met opnieuw kleurrijke taferelen. Vrouwen in allerlei kleuren en bolhoeden. Tegen betaling willen ze zelfs met hun lama op de foto. Er is ook heel wat lekkers te verkrijgen: empenada's (opgevulde broodjes met kaas of vlees, rechtstreeks uit de houtoven), torta de naranga (sinaasappelcake). Er is een gigantisch aanbod aan verschillende souvenirs, mutsen, truien, zilverwerk, juwelen, beeldjes, t-hemden... Men weet niet waar te kijken.

Tip: in Bolivia zijn de prijzen goedkoper en zeker in de omgeving van het San Francisco-plein in La Paz is hetzelfde aanbod voor handen.

In een uurtje hadden we het marktje wel gezien. We vonden een Australisch koppel die met ons de taxi naar de Inca-site boven het dorp wilde delen (20 sol heen en 20 sol terug).

Aan de ingang werd ons naar onze "Boleto Turistico" gevraagd. Die hadden we nog niet. De chauffeur verkreeg dat we ze in het terugrijden zouden kopen, er stond namelijk een lange rij bustoeristen te wachten.

Pisac***: Prachtige driedelige site met fantastische zichten over de vallei met terrasbouw. Bovenop de middelste ruïne ziet men aan de andere kant van de vallei een rotswand met hollen. Op zoek naar eventuele gierennesten stootte mijn verrekijker op een paar doodskoppen en ribbenkasten, gebleekt in de zon. Bleek dat het een Incabegraafplaats was. Sophie had moeite de koppen te vinden maar na een 10-tal minuten vond ze ze in de wirwar van hollen. Brrrr...

Na een uur rondlopen waren we al redelijk tomaat, de zonnecrème zat nog in de rugzak in het hotel!! De taxichauffeur liet mij aan het controlepunt stoppen: 25\$ ipv 10\$ (als in de Lonely Planet vermeld) voor een "Boleto Turistico" (een combiticket voor een aantal sites en musea rond en in Cuzco). Terug in Pisac wou de bestuurder mijn 50 soles niet aanvaarden, er zat een scheurtje in het briefje. Wij op zoek naar iemand die dat wel wou. Zelfs op de markt of in winkeltjes was het nada. Shit en we hadden geen andere soles meer. De Australiër schoot het geld voor en ik betaalde 'm in dollars terug. Sophie en ik probeerden terug op de markt de 50 soles kwijt te raken en na veel proberen kocht Sophie een halskettinkje bij een aangespoelde Westerse meid. We babbelden zo veel en hielden haar bezig, ze stak het geld op zak en gaf het wisselgeld. Genoeg om te lunchen en Cuzco te halen. Oef.

Terug in Cuzco bleek de "Boleto Turistico" niet meer geldig voor de ingang van de kathedraal. Godver, ze spelen er hier mee zeg! Ik hing wat rond voor de ingang en Sophie trok wat foto's op de plaza. Ik raakte aan de praat met de jonge opzichter en hij liet me zonder betalen binnen! Sophie mocht volgen, maar we moesten de officiële uitgang vermijden. Leuk

Kathedraal **: Mooi maar niet wauw zoals de Iglesia de la Merced. De 16 sol entreegeld geven je zelfs het recht niet foto's te trekken. Een beetje schandalig.

Avondeten terug in Macondo: Schitterende Alpaca-mignonette met aardappel in de pele en kaassausje met champignons. Aaargh.

18/09/06: Cuzco→Ollantaytambo→Aguas Calientes (Maccu Picchu)

American Kestrel, Andean swallow, Rufous-collared sparrow, glossy-black thrush, long-tailed sylph.

mountain caracara

rufous-collared sparrow

American Kestrel

Ontbijt in het ongekennde, populair bij inlanders “Ccoyllor”: fantastisch ontbijt tussen locals met een fiftiesmuziekske a la Adamo op de achtergrond. Terwijl we een gigantische omelet met fruitsla, koffie en toast proberen binnen te krijgen verorbert de goedlachse dikbuikeigenaar een bordje rijst met kaassaus en ... een geitenpoot. Exotisch!

Museo Historico Regional ** : Nu je er toch bent, waarom niet. Een verzameling beenderen, prehistorische voorwerpen en een toch indrukwekkende Incamummie. Geen foto's toegelaten. Daarna bezochten we het **Santa Catalina klooster ***** : voor de geïnteresseerden in lokale religieuze kunst en fresco's (sommigen uit de 17de eeuw).

Sophie en ik boekten een nachtbus naar Copacabana (20\$ pp) in een reisbureautje: traject Cuzco-Puno in een sleeper, maar Puno-Copacabana geen sleeper.

Vervolgens namen we de bus naar Ollantaytambo (3 sol pp) vanuit de Terminal Puente Grau: 1u30 over prachtig okerkleurig en heuvelachtig landschap vol boerderijtjes en eucalyptusbosjes. Aan het einde van de rit kwamen de bergen met gletsjers in zicht. Prachtig. In Urubamba onmiddellijk op de colletcitvo naar Ollantaytambo (2sol pp).

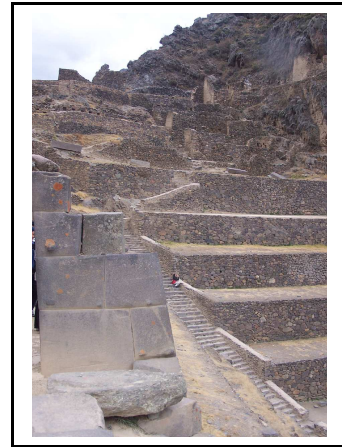
In **Ollantaytambo*****, een leuk dorpje in een valleitje met riviertje liepen we onmiddellijk naar het treinstation. We waren rond 14 uur aan het enige loket en naar bleek waren de beschikbare treintickets al erg schaars. Er waren nog 8 plaatsen voor de trein van 20uur naar Aguas Calientes (dorp onder de Maccu Picchu): 30\$ per persoon!!! Maar voor de terugrit was alles vol! Na wat zoeken waren er nog plaatsen van Aguas Calientes terug naar Ollantaytambo voor de trein van morgen van 13u20 (35\$ per persoon!!!). Dat wordt dus een kort bezoekje aan de Maccu Picchu. Vanuit Ollantaytambo wordt dat ook weer bussen of colectivo's zoeken. Wat een stress! Stel je voor dat we 30 minuten later aan het loket waren geweest, dan waren er waarschijnlijk geen plaatsen meer vrij. En we moesten per se op tijd terug in Cuzco zijn voor onze bus naar Copacabana. Strikt schema dus.

Iglesia de la Merced

Pisac

Ollantaytambo

In Ollantaytambo lieten we onze bagage in een hostel achter en trokken naar de site.

Ollantaytambo site *** : Hier liepen de Spaanse conquistadores een pijnlijke nederlaag op. Men kan zich inbeelden hoe ze geharnast de terrassen opklauterden onder een regen van projectielen. Vooraleer ze boven waren zagen ze het al niet meer zitten en werden door een stormachtige tegenaanval op de vlucht gedreven. Drie dagen later waren ze terug met een veelvoud aan troepen. Toen kon geen hulp meer baten.

Het weer begon plots erg te overtrekken, het werd zelfs duister en zeer winderig. Het gaf het dorp een spookachtig tintje waar de bestofte spelende kinderen precies niet in thuis hoorden.

Sophie en ik aten een pizza uit de houtoven van het Mayaputa-restaurant. Heel lekker.

Om 19u40 waren we aan het station. De trein was maar twee rijtuigen lang. Er kon met wat moeite heel wat meer mensen mee. Om 20 uur was het onverbiddelijke vertrek. Een backpackerskoppeltje stond aan het hek om mee te mogen, maar het mocht niet baten. Het meisje hilde met tuiten. De macht van de dollar! Twee uur later waren we in **Aguas Calientes**.

19/09/06: Macchu Picchu: toppunt van dure schoonheid!

Mountain wren, onbekende kolibri, long-tailed sylph, Rufous-collared sparrow, glossy-black thrush, blue&white swallow, Mitred parakeet, snail kite.

Om 6 uur aan het ontbijt (gene vetten) en snel te voet naar de bushalte (12\$pp, heen en terug, 20 minuten, vertrekt wanneer vol). Aan de ingang van de site was er bijna geen volk.

Verrassing: 40\$ pp ipv 20\$ zoals in de Lonely Planet is geschreven. Bovendien alleen in soles te betalen, en die had ik niet! Alle winkeltjes in de buurt waren dicht, dus kon in niet wisselen. Na aandringen mochten we dan toch in dollars betalen.

Ondertussen hadden we al erg geluk met het weer: het was zonnig en warm. Gisteren hadden de bezoekers veel minder geluk gehad, de mist verpestte een groot stuk van het zicht.

Macchu Picchu *****: Zeer mooi, maar een reisgids geeft ongetwijfeld betere info dan ik. Er zijn twee wandelingen in de buurt. De meest indrukwekkende is de steile maar technisch gemakkelijke klim naar de Hayana Picchu, een hooggelegen deel van de site waarvan het zicht prachtig moet zijn. De klim duurt minstens 40 minuten. Sophie en ik spendeerden zowat vier uur op de site, wat ruimschoots voldoende was. We begonnen honger te krijgen en de drie restaurantjes aan de ingang zagen er –zoals alles hier- enorm duur uit. Dan maar terug naar Aguas Calientes. Degene die de 6\$ trip naar beneden met de bus willen uitsparen en er

de tijd voor hebben kunnen gerust de trap aflopen. Je zal er zowat 45 minuten mee zoet zijn. Voordeel is dat je het woud dat rond de Macchu Picchu een magische sfeer veroorzaakt van dichtbij kunt zien. Garantie op mooie orchideeën, kolibries en roofvogels (als je je ogen openhoudt).

Terug in Aguas Calientes liepen we in de hoofdstraat omhoog en weigerden de ene restauranttronselaar na de andere. Hun menu's waren ons te duur. Even verderop bood een vriendelijke dame ons een gratis drankje extra wanneer we bij haar bleven eten. Toegegeven, het omelet was groot en lekker maar de drank was niet gratis en er was geen brood bij (zoals beloofd). Bovendien rekende ze drie sol "taks" aan. Waar die opeens van kwamen, ik weet het nog steeds niet. Een toeristenval dus. Zoals het grootste deel van de stad...

Om 13u20 vertrok onze dieselgetrakteerde trein met 2 rijtuigen (niet vol) tot Ollantaytambo. We reden door de vallei Urubamba, vol tropisch groen. Tientallen parkieten wuifden ons uit. In Ollantaytambo wuifden we de taxibestuurders weg en liepen we het eindje naar de markt waar we met drie Spanjaarden en enkele locals in bonte kledij een plaatsje veroverden in de colectivo naar Urubamba. Daar onmiddellijk de bus naar Cuzco op, waar we rond 16u30 toekwamen. Vlug gedoucht, geld afgehaald en gaan dineren.

Om 21u30 zaten we op de nachtbus naar **Copacabana** (20\$ pp met "Imexso"). Omstreeks 11 uur 's morgens waren we aan de grens, waar we van bus veranderden (inbegrepen). Sophie en ik hadden ons immigratiedocumentje dat we bij aankomst in Lima hadden gekregen verloren en moesten voor een duplicaat 5\$ pp betalen. Een half uur later waren we in Copacabana.

20/09/06: Copacabana

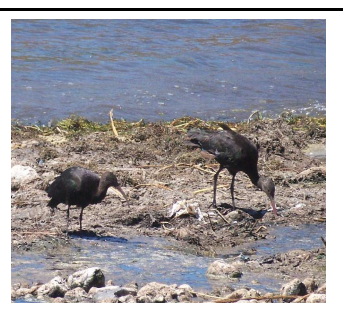
Koereiger, striated heron, rufous-coll. Sparrow, pacific dove, spot-winged pigeon, Andean gull, black-hooded sierra finch, ash-breasted sierra finch.

black-hooded sierra finch

speckled teal

puna ibis

Sophie en ik hadden de bruidssuite (32\$) in hostel "La Cupula" van thuis uit al gereserveerd. Om van de reis te bekomen hingen we die namiddag in de hangmat. Ik wandelde even tot aan het dorp en wisselde dollars in boliviano's en kocht een presentje voor mijn vrouwtje. Morgen wordt ze dertig. Het eten in dit hostel is trouwens van topkwaliteit en kost immers DE HELFT minder dan in Peru!

Copacabana*** zelf is een rustig, wat stoffig stadje met souvenirwinkeltjes en cafeetjes. Niets bijzonders, maar wat een zicht!

Na heel wat rust op de kamer en in de hangmat arrangeerde ik nog ontbijt op bed voor morgen. Na verse vis gegeten te hebben in het restaurant (wauw lekker) koken we kortstondig naar een film in de gemeenschappelijke filmzaal. We haalden het eind niet en gingen vroeg slapen.

21/09/06: Ik heb de zon zien zakken in de Titicaca: Sophie wordt 30!

Koereiger, short winged grebe, mountain caracara, puna ibis, speckled teal, puna teal, Andean gull, rufous-collared sparrow, black-hooded sierra finch, yellow-bellied siskin, blue-backed conebill.

We oversliepen ons geweldig. Het was 10u30, terwijl ik ontbijt had gereserveerd om 9 uur. Ik had niemand gehoord... Sophie sliep nog en ik vroeg het even na aan de receptie. Ze waren het vergeten, maar tien minuten later kwam het goed.

Sophie: “Terwijl ik nog lag te genieten van een eindeloze slaap hoorde ik geklop op de deur. Ik dacht dat ze ons uit de kamer kwamen smijten, maar wat een verrassing toen ik Philippe hoorde zeggen dat ik mocht komen ontbijten: een heerlijke pannenkoek met fruit en een lekker sausje. De bananenmilkshake paste er perfect bij! De verrassing hield maar niet op: ik had van mijn ventje in België al een supersonisch fototoestel gekregen. Gisteren had hij zonder mijn medeweten een Boliviaanse halsketting en bijpassende haarspeld gekocht. Hij is toch niet te schatten, mijn ventje. We genoten van ons ontbijt met het prachtige zicht over het lichtblauwe meer.

Na de middag trokken we het stadje in. Copacabana is zeer relax, ik zou er gerust een paar dagen kunnen blijven. De hoogte, 3800 meter, had ons goed te pakken. Barstende koppijn en kortademigheid.

We bezochten de **kathedraal***** en kuierden wat rond. Toen we even omhoog klommen bevonden we ons plots middenin een Boliviaans huwelijk. Het bruidspaar werd door iedere gast bij het feliciteren onder een handvol confetti gedompeld. Magisch. De bruidsstoet trok richting “feestzaal”, onder begeleiding van vuurwerk en fanfare.

Philippe en ik lieten het stadje achter ons en wandelden naar het meer (noorden van het stadje, wandelafstand) waar we gingen bird-watchen. Ik hoorde Philippe dikwijls “oh” zeggen, de moeite dus. We genoten wat van het zonnetje, gingen iets drinken en bereidden ons voor op de beklimming van de **Calvario******, het hoogste punt van de stad, net boven het meer. De klim was niet te onderschatten, er leek geen eind te komen aan de trappen. Maar het uitzicht was geweldig! Met de nodige chips en nootjes (van de markt), bier en cola genoten we van de ondergaande zon. Wie kan zeggen dat hij op zijn 30ste het Titicacameer aan zijn voeten had?

Toen de zon onder was moesten we terug naar beneden. We kozen een kortere weg, maar ik voelde de angst in mijn keel slaan. Het was niet bepaald de gemakkelijkste of veiligste. Half op de poep gleed ik naar beneden. Het werd donker en ik zag amper nog iets. Ik had enorme spijt dat we dezelfde weg terug over de trappen niet hadden genomen. Maar met de hulp van Philippe raakte ik veilig beneden.

Tijdens het verrukkelijke avondeten (fondue met een glaasje wijn) dacht ik terug aan deze dag... voor het eerst besepte ik dat ik vandaag 30 was geworden. Het was een onvergetelijke dag geworden, maar toch pinkte ik een traantje weg: geen mama&papa of vrienden die me opbelden en vooral het besef: “ik ben echt 30 geworden”.

22/09/06: Isla del Sol.

Koereiger, striated heron, rufous-coll. Sparrow, pacific dove, spot-winged pigeon, Andean gull, black-hooded sierra finch, ash-breasted sierra finch.

Sophie en ik verzamelden wat ondergoed om 2 dagen op het Isla del Sol door te brengen. Om 8u30 de boot op richting het noordelijk deel van het eiland “Isla del Sol” (2u, 15 bol pp). In **Challapampa**** aangemeerd, een dorpje aan het water in het noordelijk deel van het eiland, kochten we een boleto voor het museo (10bol pp – niet veel zaaks) en al snel wandelden we richting de **Chincana Ruins*** (in het boleto inbegrepen). Deze ruïnes waren helemaal de moeite niet, men zou zeggen een verlaten bergerie uit het zuiden van Frankrijk. Vol goede moed vingen we de toch redelijk lastige wandeling van Noord naar Zuid aan. Er zijn twee wandelroutes: de middelste over de bergen, die redelijk vlak is, of degene langs stranden en dorpjes die veel lastiger is. Ik weet het, het klinkt bizar, maar toch is het zo. Hoe koud het was op de boot deze morgen, des te heter was het hier in de brandende zon. Het zicht over het blauwe water contrasteerde sterk met het dorre landschap, zonder veel cactussen of andere planten.

Bruidssuite La Cupula

Boliviaans huwelijk

Ongeveer halfweg (1u30) dronken we een koud drankje in een barakske en aten we onze meegenomen sandwiches op. De hoogte (4000m) vergalde een beetje onze eetlust, maar een lokale puppy vond dat alleszins niet erg. Vergeet niet één of andere lunch mee te nemen want rond de middag ben je halfweg de wandeling en er valt echt niets te eten.

Het tweede stuk van de wandeling was veel minder lastig zodat we toch na 3 uur wandelen in **Yumani** aankwamen. Aanvankelijk dachten Sophie en ik hier te overnachten en morgen nog wat op het eiland rond te wandelen, maar we hadden het gevoel het wel gezien te hebben en besloten vandaag nog naar Copacabana terug te varen.

In Yumani-strand stonden de boten op hun klanten te wachten. We hadden deze ochtend een enkel ticket gekocht dus waren we vrij te kiezen met wie mee te gaan (10bol pp). Vanaf 16u30 begon de uittocht. De ene boot na de andere vertrok naar Copacabana. Mits een kleine tussenstop in de site **Escalara del Inca*** (weer een hoop stenen) waren we na een uurtje terug in Copacabana.

Na een busticket voor La Paz gekocht te hebben (lokale bus, 15 bol pp) zochten we een geschikt restaurantje. We kwamen terug tot de conclusie dat de Lonely Planet helemaal niet meer klopte. Geen enkel restaurant leek ons aan te trekken, het was vuil of het stonk er... We stapten toch het “Sujma Wasi” restaurant binnen waar het grappig traditioneel geklede stokoude dametje ons wel kon entertainen. De eetzaal rook echter naar zure melk en de ruiten waren vies. Onze ervaring leerde ons dat dit indicatoren waren voor “het vliegend schijt”, bovendien waren er rond dit uur geen andere klanten, wat zeer verdacht was. We bestelden een bier en een sprite en zagen – moeders mooiste – de dochter des huizes met haar dikke kont, 6 rokken, vlechten en opgetrokken kousen de straat op krossen. Even later was ze terug met een fles onder de trui. Even lonkte ze naar me, ik voelde me al helemaal “binnen”.

Maar er was ook geen sprite meer, dus onder de aansporende kreten van de oude dame was ze terug de straat op. In het terugkeren met, welja een fles onder de trui, lonkte ze terug naar me. Holalalaaa, stel je voor uitgehuwelijkt te worden...

Nu bleek dat er geen flesopener in huis was, maar daar wist ik met mijn aansteker wel raad mee. Een ouwe truc van de bouwvakkers van ons recente huisje. Sophie en ik vroegen ons al af waar we zouden eten, toen een paar andere toeristen kwamen aangewandeld. Weer gefoefel achter de bar, want de pint ging niet vanzelf open. Enig...

Ik hielp moeders mooiste en het oudje met de aansteker uit de nood en katapulteerde onder goedstemmend gebrom van beiden de kroonkurk de zaal in. Toen we de rekening vroegen moesten we zelf kijken op de kaart hoeveel het kostte want de oude kon niet lezen. Als dat geen avontuur was...

23/09/06: Copacabana→La Paz→???

Mourning sierra finch, black-hooded sierra finch, yellow-bellied siskin, glossy-black thrush, mountain caracara, Andean lapwing...

Dit is zo'n dag dat iedere individuele reiziger wel eens meemaakt...

We ontbeten niet en verlangden naar de beloofde suikerbroodjes van een marktkramer die er vandaag weer zou staan. Je raadt het al: hij was er niet.

Dan maar een appelsientje en wat droge broodjes gekocht. Om 10 uur waren we de bus op. Eerste reden we urenlang langs het Titicaca meer, dan kortstondig op een overzet over het water en dan terug in het hoogplateau. Na ongeveer drie uur rijden bereikten we El Alto, de arme buitenwijk, op de rand van de kom die **La Paz**** heet.

Aan de andere zijde van deze miljoenenstad kan je de besneeuwde bergtoppen zien, wat en magisch zicht!

Beneden was alles wat je van een grootstad kunt verlangen: drukte, hoge gebouwen, getoeter, trendy geklede Indio's, schooiers, Burger Kings, kraampjes met cocathee en wolproducten...

Van de bus sprongen we onmiddellijk een taxi (7bol) in naar het hoofdkwartier van Aero Sur, op de Avenue 16 de Julio. Pech, het agentschap was zonet gesloten, het was 13u10 en het sloot 10 minuten eerder. Onze bedoeling was rechtstreeks naar Sucre te vliegen, wat voor 55\$ nog goed te betalen was. Sophie wou absoluut een nieuwe nachtbus vermijden, want daar voelt ze dagenlang nog de gevolgen van. Ik probeerde in een telefooncentrum een ander Aero Sur agentschap op te bellen (de nummers stonden op de deur vermeld), maar met mijn gebrekkig Spaans was dat niet simpel. Ik kreeg te horen dat in de luchthaven het agentschap open was en dat we morgenochtend konden vliegen. Terug de taxi in en naar de luchthaven die op... El Alto, de buitenwijk lag (45bol). De vriendelijke meid aan de balie kon ons alleen op een wachtlijst voor morgen zetten. Shit, shit, shit.

Sophie en ik braken ons de kop over de af te leggen afstanden. Wat eerst bezoeken en hoe? Trein? Nee, niet op dinsdag. Bus? Tja, alleen 's nachts. De conclusie was duidelijk: het zou vannacht weer eens een nachtbus worden. Maar waren er nog plaatsen? En van waar zouden we vertrekken? Oh ja, we moesten nu ook nog een vlucht naar Rurrenabaque en terug kopen, wat we ook snel deden (100\$ pp).

We waren moe en begonnen over onze toeren te geraken. Ons humeur was door het tjolen tot vriespunt gezakt. We verlangden naar rust, zekerheid en een lekker douche, maar dat was er niet. De dure taxi naar het centrum lieten we aan ons voorbijgaan en we namen de nauwelijks tragere colectivo-minibus naar het centrum (4bol). Nu nog uitzoeken vanwaar de nachtbusen vertrokken. Met handen en voeten probeerde ik uit te leggen waar ze me moesten afzetten wat goed lukte.

Sophie en ik stonden niet veel later in het chaotische busterminal aan de Plaza Antafogasta. De eerste busmaatschappij had geen cama's (bedden) meer. O-ow. De volgende maatschappij wel: El Dorado. Ik werd vriendelijk geholpen en werd verzekerd dat het con cama was. Okee, we gaan er voor. Sucre was ons wat te ver reizen (19u), dus kozen we voor Potosi, op een Boliviaanse steenworp van Sucre (3uur). We lieten onze bagage achter en begonnen tot onszelf te komen. Er was licht aan het eind van de tunnel.

Rond het **San Francisco plein***** kochten we voor een batje (15euro) twee alpacatruien en twee mutsen. We hadden echter niet veel tijd meer, onze bus vertrok om 20u30 en het was al 19 uur. Een vlugge hap in de Burger King (hoe vettiger hoe prettiger) en terug in de taxi naar de busterminal. We voelden ons vuil, maar de verlossing naderde... morgen.

In de terminal bleef Sophie veel te lang weg toen ze haar tanden ging poetsen en ik werd ongerust. Ik stond bij de bagage en kon niet gaan kijken waar ze bleef. De verhalen over overvallen rond stations en terminals indachtig was daar waarachtig misschien reden toe. Geen paniek binnen vijf minuten zou ze er wel zijn. Maar ze kwam niet...

Bijna liet ik alles achter om haar te gaan zoeken toen ik ze sloompjes zag komen aansloffen... Op 't gemakskes, zoals we haar kennen. Ze was zich van geen tijd bewust geweest en had wat rondgesloft. Caramba!

Het inladen van de bagage verliep chaotisch. Iedereen door elkaar en de officials ertussen. Ik moest eerst nog een terminaltaks betalen voor ik op de bus mocht (2bol). Oef, de bus vertrok, maar van bedden geen spoor. Wel waren de zetels comfortabel en groot, en had je wat meer ruimte voor de benen, maar voor mijn 1m89 toch onvoldoende om goed te slapen. Conclusie: bussen met bedden bestaan hier gewoon niet!

Pas vertrokken en een marktkramer stond in de middengang zijn "zilveren" prullen aan te prijzen. Een half uur lang vertelde hij over de criminaliteit, economische depressies en ander geleuter... Eindelijk hij was weg.... Rust...

Toen plots een waarlijk televisietoestel uit het plafond kwam gezoefd: live concert van "The Scorpions". Jeezes. Na een half uur werd het onderbroken... En dan nu : "20st Century Fox, BRAVEHEART", in het Spaans dan nog! Drie uur lang "libertad para Escotia!!!", koppensnellen en bloedvergieten...

Moegetergd arriveerden we om 5u30 in het bevroren en donkere stadje **Potosi*****. Een dove 80-jarige taxichauffeur stond aan mijn arm te trekken. "Un momento por favor", kwam niet aan. Uiteindelijk stapten we in zijn armtierige rammelkar en vonden we welverdiende rust in "hostal Compania de Jesus", een voormalig klooster. Pfioe.

24/09/06: Domingo (zondag) in Potosi.

Pannenschieters (stadsduiven)

Rond de middag kwamen Sophie en ik boven water. Waarachtig, de zon scheen. Buiten viel ons de mond open van de gezellige koloniale kunst. Lage, oude kleurrijke gebouwen vol mooie kerken en pleintjes. Het is zondag dus alles slaapt, zalig.

Restaurant Koala was ongeveer het enige in de buurt dat open was. Hier aten we een eerste volwaardige maaltijd sinds lang. Het gelijknamige Koala reisbureau was het enige open vandaag en dus kon ik niet onder de 10\$ voor het mijnbezoek van morgen.

Sophie zou dit overslaan en in ruil wat internetten.

Ondertussen waren alle musea en kerken vandaag ook gesloten (zondag). In de volgende twee uren hadden we het leuke stadje ontdekt. Werkelijk verrassend mooi.

Nog wat internetten, koffiedrinken en rondkijken. Relax max!

25/09/06: Potosi: mijnbezoek**.**

Geen bijzondere waarnemingen

Terwijl Sophie nog bleef liggen was ik om 8 uur al getuige van de Boliviaanse ochtendspits. Studenten in nette pakken en ambtenaren liepen her en der op een drafje over het plein “10 november”. Een fanfare stelde zich centraal op en een politicus deed een toespraak voor een beperkt publiek. Onder de nationale hymne werd de vlag gehesen, het plein stond als bevroren. Geen bewegende mensen of auto’s meer, even een moment van respect voor de natie.

Verloop bezoek (8 tot 14u30):

- 1) Verplaatsing en verkleeding: in de buurt van de mijnersmarkt kleeft de groep zich om: overall, helm, laarzen en lamp worden overhandigd.
- 2) Bezoek aan de mijnersmarkt. Men krijgt werkelijk zeer goede uitleg over het mijnwerkersleven en de materialen-gebruiksvoorwerpen die de mijnwerkers nodig hebben: dynamiet met ontsteker, lampen, coca, frisdrank (geen voedsel in de mijn), alcohol van 96graden. Op de markt een kwakzalver gezien die “reptielenvet” verkocht. Zogezegd goed voor reuma en andere klachten. Folklore eigenlijk. Wel werden helaas dode kaaimannen en anaconda’s tentoongesteld.
- 3) Bezoek aan het sorteercentrum. Na overhandiging van de coca die in de mutsen en petten verdween bezoeken we één van de plaatsen waar het bovengehaalde gruis wordt verpulverd en gewassen. De grondstoffen tin, zink, lood en zilver worden door een chemisch bad van het overige gescheiden. De afval verdwijnt helaas zonder behandeling rechtstreeks in de rivier.
- 4) Eindelijk de schacht in. Eerst een bezoekje aan de god “Tio” die veel weg heeft van de duivel. Gewone godsdiensten zoals katholicisme of zonnegodaanbidding worden niet in de mijn geduld, dat leidt tot conflicten. Daarom werd den nonkel “Tio” in het leven geroepen. Beschermheer, maar tevens grillige levensnemer. Iedere vrijdagmiddag komen de mijnwerkers samen om bij zijn standbeeld te offeren, maar vooral om zich ladderzat te drinken met de sterke alcohol. In de mijn bezoeken we verschillende niveaus. De mijnwerkers werken op een heel hard tempo en versleuren in groepjes van 5 wagons vol gruis die twee ton wegen. Beestenwerk. De meegebrachte dynamiet en frisdrank wordt met dank aanvaard.
- 5) Terug buiten aan het daglicht aanpassen. Er wordt even later dynamiet klaargemaakt en aangestoken. Terwijl de lont brandt gaat de staaf van hand tot hand. Leuke foto.

Het mijnbezoek is niet aan te raden voor claustrofoben of doetjes. Het is lastig klimmen en je krijgt gegarandeerd een benauwend gevoel. Niet in paniek schieten en je ademhaling controleren is een absolute must!

Pas rond 15 uur was ik terug beneden. Na een verkwikkende douche (god wat stonk ik naar zwavel) aten Sophie en ik een stukje pizza in het modieuze café Plata op het plein. De taarten onder de toonbank leken vreselijk lekker.

Tenslotte stapten Sophie en ik het **Sancta Teresa museum***** binnen waar een olijke Spaanssprekende gidse ons werkelijk vermaakte: het museum is eigenlijk een klooster waar tot 1965 uitsluitend vrouwen van adel onder harde omstandigheden van de buitenwereld werden afgezonderd. Indrukwekkend hoe zelf tijdens het bezoekuur de nonnen geen blik op hun bezoekers mochten werpen. In de kamers waren geen matrassen en er mocht maar twee

uur per dag gepraat worden. Tegenwoordig wordt het klooster nog door 8 nonnen bewoond die – en ik citeer de gidse – “meer praten dan dat ze eten”.

De rondleiding kon ons jonge groepje enorm boeien en dat dankzij de schitterende gidse die een fooi verdiende. Terug buiten bleef ons occasioneel gevormde groepje bij elkaar en samen vonden we via allerlei omwegen een geschikt restaurant om te dineren.

26/09/06: Potosi→Sucre.

Pannenschieters

Om 7 uur stonden Sophie en ik al in de busterminal waar met “Dilrey Express” naar Sucre reden (3uur). De weg slingerde door berg- of heuvellandschap met overwegend cactussen. Als de E40 er bij ons zo goed uit zou zien, zou Landuyt trots mogen zijn.

In **Sucre ***** wandelden Sophie en ik wat vermoeid rond het 25-mei plein op zoek naar lunch. Het werd opnieuw pizza. Sucre wordt niet voor niets “de witte stad” genoemd: het merendeel van de werkelijk prachtige koloniale huizen zijn wit, wat de stad een schitterend karakter geeft. Het loopt er vol studenten die morfologisch duidelijk meer Europees dan Indiaans zijn. Het duidelijk warmere klimaat heeft er zeker iets mee te maken. Deze stad mag je niet missen, maar het is zoeken naar de kraampjes, de bont gekleurde dames met vlechten en bolhoed. In ruil vind je kledingwinkels, leuke pubs, restaurantjes en internetcafés allerhande. Blijf er echter niet langer dan 1 of 2 dagen want behalve mooie huizen heeft het geen hoogwaardige bezienswaardigheden en is het eerder saai.

Casa de la libertad*:** mooi museum met Franstalige gids die je een overzicht geeft van de presidenten, de oorlogen maar vooral ook van nationale helden als de veldmaarschalk en Vlaming “Sucre” -afkomstig uit Tienen-, naar wie deze stad is genoemd.

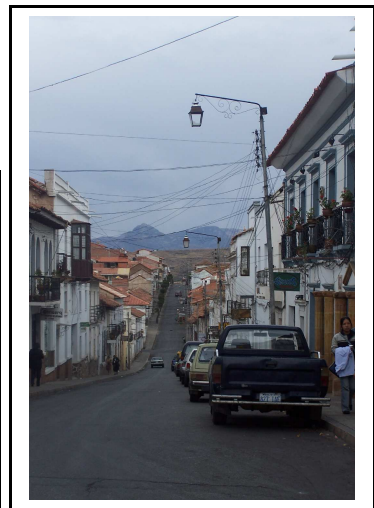
Om de hoek liet ik mij bij een barbier eens goed onder handen nemen. Verkwikkend.

Potosi, berg Cerro Rico

dynamiet en brandende lont

Sucre

27/09/06: Sucre.

Glossy-black thrush, wedge-billed woodcreeper, sand-colored nighthawk, kolibri (?)

Iglesia de la Merced *: De Planet zegt dat dit één van de mooiste kerken van Bolivia is. Ze hebben ongelijk. Het **convento San Felipe de Neri** was gesloten, jammer. 's Namiddags met

de taxi naar de mooie **begraafplaats****. Eigenlijk was een taxi niet nodig, het is op 1 kilometer van het centrum, volg Junin naar boven.

Terug in het centrum zijn we na een hele tijd terug kunnen gaan internetten (5bol per uur).

's Avonds hadden we met een hele boel Fransen afgesproken (die van de mijnen ea). Het was leuk reiservaringen te kunnen delen. Toen we een beetje dronken en vooral erg moe in het hotel aankwamen hoorden we van het personeel dat de bus van morgenochtend naar Tupiza dan toch niet zou rijden. Wij hadden ze al geld gegeven om een ticket te kopen en zij hadden ons verzekerd dat er een bus was. Was er ooit wel een bus geweest?

De eerste bus was pas om 13 uur. Dat wordt terug sleutelen aan onze planning.

28/09/06: Sucre→Potosi→Uyuni.

Mountain caracara, rufous-collared sparrow, Andean swift, long-tailed Sylph.

Eerste werk: ons ticket van de spookbus terugbetaald krijgen. Dat lukte niet zonder slag of stoot, maar de aanhouder wint. Zeer mooi hotel, maar wat een strontservice!

Sophie en ik maakten een kruis over Tupiza, we konden er niet meer tijdig geraken, en besloten vanuit Uyuni de Salar te bezoeken. In een reisbureautje om de hoek hoorden we dat er vanuit Potosi een bus naar Uyuni vertrok om 12u30. Dat konden we met de taxi nog net halen (15€). Om 10 uur reden we al over de schitterende weg met prachtige landschappen tot Potosi, waar we vijf minuten voor het vertrek van de bus toekwamen. Dat was nipt. De weg Potosi-Uyuni was eigenlijk niet meer dan een stofweg, maar opnieuw: wat een zicht! Canyons, gigantische cactussen, open graslanden met honderden grazende lama's inclusief roze pluimen aan de oren passeerden de revue. Gedurende de vijf uur rit kwamen we welgeteld 3 dorpen en 5 boerderijen tegen. Verlaten land.

Toen we een stoffig stadje met brede, troosteloze straten zonder groen binnenreden, wisten we dat we in **Uyuni** waren aangekomen. Sophie en ik liepen al in de richting van een hostel naar keuze toen we beseften dat we de "Planet" niet bij hadden. Snel terug in de bus gekeken waar hij onder een zetel op mij leek te wachten. Wat een geluk.

Na inchecken in hostel Cactus liepen we wat rond op de markt die net vandaag plaatsvond. Een koppel kleine aapjes waren als balerina's gekleed. We boekten een driedaagse in de Salar bij Colque Tours (zie verder). Er bleek bij aankomst na de driedaagse dan toch geen trein naar Oruro. Ditmaal waren de Footprint én de Planet verkeerd. Zelfs in het station bleek alles een dag verschoven te zijn. De dagen in de boeken kloppen voor zover je er een dag bij telt. Vertrek op maandagmorgen wordt dan dinsdagmorgen enz.

We aten een ongelooflijk lekkere pizza in "Minute Man", waar we met twee Nederlanders en een Rus kennismakten. We kregen wat tips voor de komende dagen.

29/09/06: Salar dag 1 **.**

Canyon canastero, black-hooded sierra finch, vicuna's.

Het warme water in Cactus was dan toch niet zo heet. Rond 10 uur stonden we voor de poorten van Colque tours. We kregen nog even de tijd om versnaperingen en water te kopen. In geval het eten niet zou meevallen...

Onze gids Edgar, perfect Spaanstalig, laadde de rugzakken van ons 6tallig groepje op de voortreffelijke 4X4. Ons groepje bestond uit twee Fransen, een Duitse vioolmaker, gebrekkig Spaans sprekende Braziliaan en wijzelf.

Verloop van de dag:

- 1) We rijden door plastic zak valley: de vlakte rond de stad, waar alleen kleine doorstruikjes staan die helaas vol plastic zakjes hangen.
- 2) Kort bezoek aan “El cementario del Tren”, net buiten de stad. Indrukwekkend. Sophie nam een foto van een kudde lama's. De hoedster die ze in de verte had gezien liep ze met haar korte beentjes achterna - de nodige Plata indachtig-. Sophies benen waren langer en weg was ze.
- 3) Museum van het zout: 3 bol entree. Het huis is van zout, de beeldjes erin ook. In de buurt zien we hoe het zout boven ovens wordt opgewarmd om het vervolgens beter te kunnen verpulveren en commercialiseren.
- 4) Salar-zoutvlakte: schitterend zicht. Even tijd nodig om je ogen aan het felle licht te laten aanpassen. Een regenboog vormde zich rond de zon. Eigenaardig. Wat verderop borrelde water uit een bron.
- 5) Het zouthotel: terug een volledig in zout gebouwd bouwwerk. Zelfs de banken en tafels zijn uit zout. Een plakkaatje vroeg vriendelijk om en aankoopje te doen als steun. Het werd een twix, maar zodra ik de sinistere, onvriendelijke kop van de vrouw des huizes zag had ik spijt van mijn aankoop.
- 6) Isla pescado. Schit-te-rend. 10 bol pp om erop te mogen. Het “eiland” dat boven de zoutvlakte staat heeft ontelbare en zeer hoge cactussen. Sommigen zijn, naar men zegt, 1200 jaar oud!!! Als dat zo is, kan men ongetwijfeld spreken van één van de oudste levende organismen op aarde. Surreëel zicht, heel tof om op de zoutvlakte foto's te trekken. Rond 17 uur waren op onze eindbestemming van de dag, een gebouw met vriendelijke mensen, comfortabele bedden, goed sanitair, lekker eten en warm water!

woestijnvos

baird's sandpiper

Andische gans

Salar dag 2**.**

Golden-spotted ground dove, plumbeous sierra-finch, rufous-raped ground tyrant, patrijs (niet herkend), Andean avocet, Andean negrito, Andean gull, Baird's sandpiper, plevier (?), eend (?), speckled teal, puna, Andean en Chileense flamingo.

Het nadeel van met een groep slapen is: als er één wakker is, de rest snel volgt. Om 5u30 begon de Braziliaan zijn valiezen te pakken. Het ontbijt was pas om 7 uur, maar soit. Sophie en ik bleven zo lang mogelijk liggen terwijl de rest naar een sinistere zonsopgang ging kijken. Om 7u30 vertrokken we. We lieten de zoutvlakte definitief achter ons en trokken verder over dorre landschappen onder een staalblauwe hemel. De bergen trakteerden ons op rode-groene kleuren met witte sneeuwtoppen. Verloop:

- 1) Halte in een klein dorp. Even de benen strekken. Niets bijzonders.
- 2) Tweede halte: plaspauze aan de voet van een vulkaan in werking (zie rookpluimpje). Deze omgeving is nog mooier dan de salar! Prachtige kleuren! Hoe verder

zuidwaarts we reden, hoe kouder het werd. Gisteren nog in een t-shirt op de salar, nu met twee truien onder de brandende zon!

- 3) Het eerste meer. Na uren in dorre vlaktes gereden te hebben komen we aan een oase van leven: een meer. Honderden flamingo's, steltlopers, plevieren en ganzen kwetteren in het water. In de verte hollen vicuna's (de wilde lama's) achter elkaar aan. Een werkelijke fata morgana.
- 4) Tweede meer. Hetzelfde beeld. Hier lunchten we: groente met tonijn uit blik, rijst en brood. 1 fles cola voor 6.
- 5) Rond 17u00 op eindbestemming: het rode meer. Dit meer, waar het ondertussen erg koud was, is helemaal rood door algenvorming. Een surreëel beeld.
Ons avondeten: groentensoep met brood gevolgd door lauwe spaghetti met vegetarische tomatensaus. Pover.

Salar dag 3**.**

Andean, puna en Chileense flamingo, Andean negrito, black-hooded sierra finch, Andean goose, puna plover, mountain caracara, variable hawk, franklins gull, rufous-raped ground tyrant, patrijs, lesser rhea (!), onbekende hagedis, woestijnvos, vicuna en gordeldiertje.

Om vijf uur waren we terug uit de veren. Ditmaal geen warme douche of koffie om wakker te komen, we moesten onmiddellijk de 4X4 in. We wisten dit wel op voorhand en dat was voor iedere groep hetzelfde. We reden in het duister door de ijsskoude bevroren nacht naar de geisers. Verloop:

- 1) Na een uurtje rijden kwamen we aan de geisers. De zon was eigenlijk maar net op. Het temperatuurverschil accentueerde de stoompluimen. Werkelijk schitterend. De zwavellucht hing in de buurt en de modderbaden pruttelden in de ochtendzon.
- 2) Een paar kilometer verder, aan de rand van een meer: natuurlijk warmwaterbad (38°). Zalig ronddobberen. Het was ondertussen al 8 uur en de andere groepen kregen ontbijt voorgeschoteld. Wij moesten terug de wagen in konden pas een uur later ontbijten.
- 3) Lago verde. Hetzelfde als de rooie, maar dan groen hé. In een gebouw ontbeten we: brood met een vleugje confituur, één schel kaas per persoon en thee. De andere groepen hadden eieren gekregen, wij niet. De maat was vol en we eisten eieren en meer brood en kaas, wat we even later ook kregen. Onze gids Edgar kon het eigenlijk ook niet helpen, het gebeurde zonder zijn medeweten. Onze voedingsperikelen konden deze driedaagse toch niet bederven...
We hadden op dit punt het uiterste van onze reis bereikt en waren op een steenworp van de Chileense grens. De meegereisde Braziliaan die zich met zijn portugol (Portugees en Spaans door elkaar) hilarisch totaal onverstaanbaar kon maken nam afscheid en reisde alleen verder naar de grens.
- 4) Het was tien uur en we vingden de terugweg aan. Het zicht moest niet onderdoen voor de voorbije dagen: terug veel vogels, zelfs zeldzame struisvogels, een woestijnvos, een gordeldiertje...
- 5) Halte aan een dorp in een groene vallei met mosgrond, lama's, wassende mensen. Hier werden we door de keuken opnieuw in de steek gelaten. Hopeloos.
- 6) Rond 18 uur stonden we terug in Uyuni. Sophie en ik kochten een nachtbusticket con cama (jaja dat zal wel) naar La Paz voor deze avond.: "Todo Turismo", 25\$ pp, met avondeten inbegrepen. Een dag langer in Uyuni blijven zou werkelijk een tijdsverspilling zijn. Onze Franse vrienden van de driedaagse, Philippe en Emilie, die eigenlijk meer ruzie maakten dan twee kemphanen volgden ons naar een publieke douche (7bol pp). In een haastje aten we terug pizza in Minute Man. In de busterminal bleken we niet onmiddellijk te

vertrekken. Ze kwamen eerst nog langs met een halve kip en frieten in een blauw hittedragende verpakking. Sophie en ik pasten, maar Emilies portie verdween in de maag van een straathond die met zijn hongerige ogen vanop straat naar ons, op de eerste rij, stond te smeken. De frieten moest hij niet eens hebben. Veelzeggend.

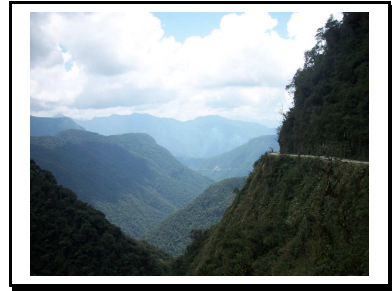
De weg naar Oruro viel al bij al nog goed mee. Een drietal uur hotsen en botsen, waarna de weg zeer goed wordt. 's Nachts werd Sophie wakker van een vent die eigenaardig genoeg de hele tijd rond haar leek te draaien. Wou hij onze handzak grijpen die tussen haar benen lag? Waarschijnlijk wel. Om 6u30 waren we in de busterminal van La Paz, zonder kleerscheuren.

Salar zoutvlakte

Flamingo's

The world's most dangerous road

02/10/06: La Paz.

Geen bijzondere waarnemingen

Sophie en ik bekwamen van de busrit en sliepen tot de middag. Om 13 uur hadden we met onze twee Franse kemphanen afgesproken die weer volop ruzie aan het maken waren in de binnenkoer. We stelden de afspraak uit...

Dan maar alleen gaan informeren om de "death road" per fiets af te rijden.

Te voet wandelden we de avenue 16 de Julio af: veel kantoren, banken, schooiers en kraampjes. Wat geld afgehaald en naar huis gebeld. Aan het postgebouw stond het grappige doofstomme manneke terug huppelend op zijn trom te slaan. Een fenomeen in La Paz. Aan de Av. 16 de Julio nummer 1490 stapten we binnen bij "Gravity assisted Mountain Biking", waar we een afdaling met de fiets naar Coroico bestelden. Sophie zou in het begeleidende minibusje meereizen. Een goede deal (zie einde verslag).

Daarna liepen we terug omhoog naar de **Mercado de la Hitchiceria*****, waar je als souvenirverzamelaar je meug wel vindt. De gedroogde lamafoetussen liggen er opeen gestapeld. Ik kon mij de indruk niet ontdoen dat deze beestjes gewild uit de lama's worden getrokken om hier te kunnen prijken. Hun nek is namelijk helemaal uitgerekt, niet echt een natuurlijke houding als je door een miskraam of zo uit de moederschoot wordt geworpen. Wat zou er met de draagmoeder gebeurd zijn?

Sophie en ik liepen de **Iglesia de San Francisco **** binnen en liepen onze Franse vrienden Emilie en Philippe tegen het lijf. De zon scheen terug in hun koppel. Samen liepen we terug naar "Gravity" waar we ook voor hen boekten voor de afdaling van morgen.

Op een kruispunt liet ik mijn schoenen poetsen. Het eenbenig oud manneke vond mijn sigaretten wel lekker. Hij werkte zich te pletter om de leren schuitten terug wat leven in te blazen. Het resultaat was lachwekkend: donkerrood-bruine schoenen had ik nog nooit gehad. Bovendien had hij stukjes over het hoofd gezien, andere delen zelfs onnodig zwart geschilderd. Een kladwerkje. Ik gaf hem toch 10 bol (wat veel te veel was, maar soit).

03/10/06: The world's most dangerous road: La Paz – Coroico**.**

Emerald toucanet, mountain caracara, black vulture, great black hawk, mountain cacique, rufous-collared sparrow, onbekende kolibri, white-banded swallow.

Om zeven uur stonden we aan café La Terraza waar we nog snel konden ontbijten. Onze gids, Anne, riep de namen af en rond 8 uur reed ons 15-tallig groepje in twee busjes naar La Cumbre, het hoogst punt in de afdaling naar Coroico (4800m). Daar kregen we fiets en ander broodnodig materiaal om de afdaling veilig te kunnen aanvangen. Uiteraard kregen we een hele lading instructies en tips. Al snel reden we in colonne de berg af. Eén snelle gids vooraan, één in het midden en ééntje die de rij afsloot, gevolgd door de twee busjes met reservemateriaal, de bagage en de twee dames (Sophie en Emilie). Die zouden qua adrenalinestoot niet voor ons moeten onderdoen.

Het eerste deel van de afdaling ging over goede geasfalteerde weg, wat de snelheidsduivels onder ons de mogelijkheid gaf zich uit te leven. Bij intervallen werd halt gehouden om de groep terug bij elkaar te krijgen. Plots moest er geklommen worden, de helft van de groep stapte op de bus om de krachten wat te sparen. Na de klim volgde opnieuw afdaling. Het echte werk over stofweg kon beginnen. Het gevaar zat in een klein hoekje. Een misvatting als je pedaal in een bocht aan de verkeerde kant beneden houden kon je doen struikelen. De afgrond was steeds twee meter verder, en bij gemiddeld 40-50 km per uur was het moeilijk stoppen. Belangrijk was weten waar je limieten liggen en de ogen op de weg houden, het minste foutje was dodelijk; overschat jezelf niet.

Rond de middag kregen we een sandwich met kaas en ham en een zakje chips, wat voorlopig voldoende was. Sophie doorstond ondertussen doodsangsten toen ze na het zien van een crashsite waar in augustus een busrit met 55 mensen ten einde kwam, neus aan neus kwam met een vrachtwagen die plots vanachter een bocht opdook. Dankzij de optimale reactiesnelheid van de chauffeur was een botsing tot op 10 cm vermeden. Uitwijken was geen optie geweest. Wij fietsers hadden de ogen op de weg, zodoende zagen we de afgrond minder. De stress was beperkt tot tijdig remmen en evenwicht houden.

Rond 13u30 waren we beneden in het groene, tropische dal onder Coroico, waar we in een restaurant met douchefaciliteiten werden ontvangen. Een gratis pintje was welkom. Ook het buffet was heerlijk! Hier begon echt een andere wereld: warm en veel groen, papegaaien, kleurrijke vogels, aapjes, zwarten (afstammelingen van Congolese slaven) en ...zuurstof. Het Gravity team bracht degene die wilden –waaronder wijzelf- naar Coroico waar een jeep van hotel Esmeralda ons stond op te wachten.

Coroico (1800m): leuk, kleurrijk en rustig dorp met lekker weer en een fantastisch zicht over de vallei. Niet veel te doen, behalve in de buurt wat wandelingen maken (naar de watervallen bij voorbeeld). ***

Sophie en ik brachten een uur door aan het zwembad, geplaagd door een kudde luidruchtige en luid boerende Israëlsche joden. Op het terras was het veel rustiger, het zicht over de vallei was werkelijk machtig!

04/10/06: Coroico.

Black vulture, dusky-green oropendola, onbekende zwarte gaaiachtige, onbekende kolibri, parkieten (in vlucht, niet gedetermineerd).

Sophie en ik werden door het kraaien van de vogels in de tuin gewekt en wat bleek: er was geen water in de badkamer! Ik informeerde beneden en kreeg ter compensatie gratis ontbijt van de dikke, onvriendelijke matrone des huizes. Magere troost!

Ook geen mogelijkheid om de was te doen, dit begon rampzalig te worden. Je kon ons al bijna ruiken afkomen! Gisteren om 18uur wou de matrone geen was meer in de machine stoppen en nu kon het niet meer! Over klantendienst gesproken!

Sophie was niet akkoord met de ontbijtdeal en ging naar beneden. Ze kreeg te horen dat ze gisteren maar had moeten douchen! Niet voor niets dat “Gravity tours” hier niet meer wil komen.

Sophie en ik konden helemaal beneden (en buiten) een warme douche nemen, maar de Israëli's hadden er een troep van gemaakt (ik spaar u de details). En dat voor 30 dollar, nooit meer!

Philippe, de Fransman en ik, Philippe, de Vlaming deden een wandeling in de richting van de watervallen, maar we wilden door de ervaringen in ons hotel vroeger terug naar La Paz. We haalden de watervallen dus niet. Terug in het dorp sukkelden we van het ene restaurantje in het andere, ze hadden nooit wat op de kaart werd aangeboden. Bovendien konden we niet mee met de bus van Gravity. Pech, het zou dan de lokale -en dus gevaarlijkere bus- naar La Paz worden. We kochten snel een club-sandwich en een lekker stuk chocoladecake en vertrokken om 15u30 het (nood?)lot tegemoet. De nieuwe weg bleek desondanks wat in de Trotter stond nog niet in gebruik want we reden weer over de death-road. Tuffend reden we de berg op en boven de 2000 meter kwamen we in dichte mist terecht. Sophie was niet op haar gemak, maar eens de duisternis inviel waren we door het gevaarlijkste stuk heen. De bus van Gravity reed ons op la Cumbre voorbij, en wat bleek: hij was leeg. Wij hadden in het dorp nochtans gevraagd of we mee konden. Tsss. Na ruim vijf uur rijden (!) waren we in de hoofdstad.

We sukkelden nog wat om een geschikt hostel te vinden, maar dat kwam goed.

Tijdens het avondeten namen we afscheid van onze Franse vrienden Philippe en Emilie, die ons van Uyuni al hadden vergezeld. Het was onze laatste avond samen geweest, zij vertrokken naar huis.

05/10/06: La Paz→???

Mountain caracara, Andean gull.

Om 6u30 ging de telefoon naast mijn bed: “Senor, hay una problema con su amigo”. Ik in mijn broek en naar beneden. De onervaren amigo van de receptie had de buitendeur op slot gedaan en eiste vergoeding voor een handdoek die onze vertrekkende Fransen hadden vuil gemaakt. De vlekken erop leken wijn maar waren eerder (regels?)-bloedvlekken. Onze Franse Philippe liep tierend rond en dreigde met de toeristenpolitie. Emilie hield totaal overdonderd de tijd in de gaten terwijl de kerel van de receptie trillend achter de balie schuilde. Sloffend kwam ik met mijn haar in 360 graden en ochtendadem de situatie afkoelen. Philippe wou niet voor de handdoek betalen, maar de kerel wou ze niet buitenlaten voordat alles betaald was. De stress sloeg ze in de keel, ze zouden hun vliegtuig kunnen missen. Na wat onderhandelen waarbij een propere witte handdoek uit hun rugzak verscheen konden ze dan toch vertrekken. De adrenaline in het bloed maakte me verder slapeloos.

Rond 10 uur belden we naar Amazonas, de vliegtuigmaatschappij waarmee we naar Rurrenabaque zouden vertrekken. Bedoeling was de vlucht van 13u55 te bevestigen, maar deze bleek afgelast wegens onvoorziene onderhoudswerken aan het vliegtuig. Rond de middag zouden ze terugbellen om ons de volgende vlucht mee te delen. Gelukkig stond

ondertussen de eigenaar achter de balie en die had de situatie al heel wat beter in handen dan zijn jonge bediende van vannacht.

Sophie en ik liepen nog wat rond in het centrum, kochten een rugzakske voor de reisgidsen (aan het eind van de reis, hoe handig ;)). De middag was ruimschoots voorbij en nog was er geen telefoontje van Amazonas ontvangen. De eigenaar belde ze vruchteloos op. Geen antwoord. Om 14u20 was er dan toch nieuws: binnen tien minuten zouden ze terugbellen. Een half uur later, nog steeds niets. Net voor vijf uur kregen we te horen dat we op het vliegtuig van 10u55 morgenochtend waren ingeschreven. We geloofden er niet al te veel van en reden met een taxi naar hun hoofdkantoor in de Av. Saavedra. Dat was buiten de Indio's gerekend die weer aan het betogen sloegen. De dynamietontploffingen maakten meer lawaai dan kwaad. Via een gigantische omweg raakten we toch ter bestemming en bleek onze vlucht vast te liggen. Oef. Een dag vertraging, dat viel nog mee.

Sophie en ik namen hierna een taxi (25bol, 20 minuten) naar de **Valle de la luna*****: een kleigebied dat door erosie grillige vormen heeft aangenomen. Betoverend. Een klein uurtje liepen we in dit onwezenlijk landschap. We namen een micro terug richting centrum en belandden in de rijke buitenwijken. Nog een stuk te voet door allerlei straatjes vol werkateliers en kelders en we waren terug in het hotel. Vlug e-mail gecheckt en terug bij Luna's gaan eten.

Om 22uur stonden we terug aan de receptie en de jongeman van vannacht overhandigde me een briefje. Ik voelde de bui al hangen. "You have to be at the airport at 5.40am, departure at 6.45am"!!! De schrik overviel ons plots: onze was!! Die zou morgenochtend pas om 8 uur afgeleverd worden. We hadden alleen nog de kleren die we aanhadden. Na wat rondbellen waren onze kleren (11kilo!) een half uur later op de kamer. Dat liep goed af. Noot: één van mijn paar sokken was blauw en lichtblauw. Een andere toerist, elders in de stad heeft nu waarschijnlijk ook zo'n paar...

06/10/06: La Paz→Trinidad→Rurrenabaque.

Black vulture, great black hawk, American kestrel, huismus, saffron finch, great kiskadee, smooth-billed ani, Andean flicker, red-capped cardinal, great-tailed grackle, striated heron.

Om 5u45 stonden we in de luchthaven (60bol taxi deze keer). Net voor het opstijgen merkten we dat onze vlucht niet rechtstreeks was, maar mits tussenlanding in Trinidad. Daar aangekomen (40' vlucht) hadden we een eerste kennismaking met het tropisch klimaat. Helaas was het voor iets langer dan ons lief was. Het had gisteren in Rurrenabaque erg geregend en de gras piste was te nat om veilig op te kunnen landen. En we hadden al zo'n pech gehad!

Ik doodde de tijd met naar de vogels te kijken (heel wat rond die luchthaven hier!) en belandde in gesprek met een technicus die de fotokopiemachines kwam herstellen. We vergeleken wereldvisies en ambities. Tot voor kort werkte de kerel in Las Vegas en dacht erg in geld-succes termen.

In een hoek van het vliegveld stonden een paar oude DC3's (vliegtuigen) te roesten en ik wou ze op de foto. Op weg er naar toe werd ik door de arm der wet teruggestuurd. Via een omweg kwam ik bij de luchthavendirecteur om toestemming te vragen. Ik betrapte 'm zowaar in zijn zetel met de voeten op tafel. Alleen de sombrero ontbrak. Hij ontving me hartelijk en terwijl ik met hem een babbeltje sloeg ging een soldaat met mijn toestel naar buiten om de bewuste foto's te maken.

De middag naderde en we hadden nog geen zicht op een verdere vlucht naar Rurrenabaque. Amazonas trakteerde ons op een full-option lunch in de plaatselijke kantine. Niet slecht: vleessoep, frieten met een sandwich en een enorme lap vlees en mayonaise. Al zes uur modderden we hier aan toen door de omroepinstallatie de verlossende vraag naar inchecken galmde. Triomferend liepen we door de luchthaven, zwaaiend naar al de vriendelijke mensen die we hier hadden leren kennen.

Een uurtje later waren we in het zopas opgedroogde, zonnige en tropisch groene **Rurrenabaque******, waar we een basic kamertje met badkamer vonden in Jislene Residencial. Aan de oevers van de Beni rivier probeerden we te snappen dat we opeens in de tropen waren terechtgekomen. Aan de overkant riepen horden papegaaien en her en der “kwiepten” de eerste nachtkikkers. Weg met alpaca-truien en bergbotinnen, hallo “teensletse” en shorts! Yes!

Rond 19 uur stapten we de moskkito-bar binnen waar het net happy hour was. Onnoemelijk veel en lekkere cocktails hadden ze daar. Vakantiestemming...

07/10/06 Pampa strip dag1****

Drie dagen waarnemingen: Agami heron, Amazon kingfisher, Andean flicker, anhinga, black-collared hawk, black-faced ibis, black-tailed trogon, black vulture, blauwe reiger, blue-and yellow macaw, blue-winged parrotlet, boat-billed heron, buff-breasted sandpiper, capped heron, crested caracara, great antshrike, great black hawk, greater yellow-headed vulture, green-and rufous kingfisher, green kingfisher, grey-necked woodrail, grote zilverreiger, hoatzin, jabiru, kleine zilverreiger, koereiger, large-billed tern, limpkin, maguari stork, neotropic cormorant, onbekende grote ibis, onbekende kwak, onbekende ijsvogel, plumbeous pigeon, puna ibis, roseate spoonbill, razor-billed curassow, ringed kingfisher, rufescent tiger heron, smooth-billed ani, southern lapwing, southern screamer, speckled chachalaca, struisvogel, toco toucan, wattled jacana, white-chinned jacamar, white-headed marsh-tyrant, wood stork.

Zoogdieren: zoetwaterdolfijn, luiaard, waterschildpad, kaaiman, anaconda, alligator, capybara, katvis, rode en gele piranha, hert, howler monkey, spider monkey, “cappuccino” monkey, vierde nogal zeldzame niet gedetermineerde aap.

Verloop van de dag:

- 1) Samen met een Brits koppel wereldreizigers en een pasgetrouwd Boliviaans koppel stadsmensen uit La Paz stappen we om 8 uur in een jeep die ons drie uur lang over een hotsende weg richting Santa Rosa voerde. Het landschap was savanneachtig en her en der trokken grote plassen allerlei fauna en flora aan. We konden de roofvogels niet meer bijhouden.
- 2) Lunch in een barakske waar we tevens 40 bol betaalden als entreegeld voor het natuurreservaat.
- 3) In een lange prauw werden alle bagages en voedingswaren voor de komende dagen ingeladen. Onze Spaanstalige gids Bismarck (sic!) haalde uit een gebouwtje een buitenboordmotor en installeerde die op het achterstevan. Gedurende drie uur voeren we op de Rio Yacuma, die op zijn breedst 6 meter is. Het water was bruin en ondoorzichtig. Een ware tuin van eden gleed ons voorbij. Om de paar meters viel er wel iets te zien. Af en toe kruisten we bootjes toeristen op de terugweg. De reden voor de hoge concentratie aan leven is simpel: in het regenseizoen staat het water zo’n 3 tot 6 meter hoger, waardoor de rivierbedding ruimschoots wordt overschreden. De omliggende vlakke komt dan onder water te staan, waar het dierenleven erg van profiteert. De pampa wordt dan één groot moeras waar het goed gedijen is. In het droogseizoen wordt al het leven verplicht zich rond de rivier te nestelen, wat een hoge

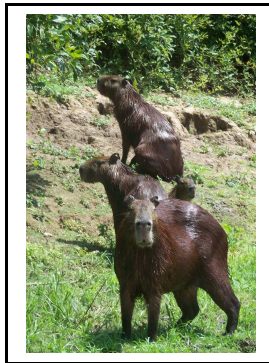
concentratie veroorzaakt.

In een bocht merkten we de aanwezigheid van enkele zoetwaterdolfijnen. Deze zoogdieren zijn niet zo speels als de tuimelaars van de filmpjes maar tonen af en toe hun kleine rugvin wanneer ze komen ademhalen. Hun aanwezigheid geeft garantie op veilig zwemmen: de dolfinen tolereren geen kaaimannen of alligators in hun buurt, die bedreigen hun kleintjes. We maakten gebruik van onze bewaarengelen en namen een frisse duik in het bruine water. Toch wat griezelig...

- 4) Aankomst in ons kampement met een aantal hutten: douche, toilet, hangmatten, slaapzaal en aparte kamertjes, allen voorzien van loopplanken om elkaar te verbinden (handig in het regenseizoen), in de kamers hangen goede en ongeschonden muskietennetten.
- 5) Rond valavond voeren we naar de “Sunset Bar”, waar bier en andere frisdranken te verkrijgen waren. We verbroederden met de andere reizigers.
- 6) Avondeten (heerlijke en overvloedige huiskeuken)
- 7) Nachttuitstap met de boot, gewapend met zaklamp kijken we naar de talrijke ogen op het water (alligators en kaaimannen).

zonnende schildpadden

Capybara's

kapreiger

08/10/06: Dag 2 Pampastoer****

Verloop:

- 1) Zelig ontwaken met de pampasgeluiden rond je. De brulapen maakten terug hun angstwekkende orgelpijpgeluiden. Vanuit de hangmat aan tafel: verse fruitsla, ei, verse groente, brood en confituur.

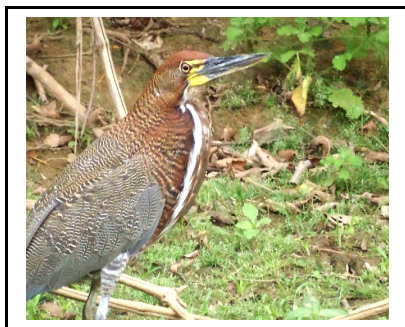
Na een klein ritje met de boot stapten we in de pampa voor een wandeling. Opvallend hoe veel van de vegetatie door “El Chaco” verbrand is. “El Chaco” is een jaarlijks terugkerend fenomeen waarbij boeren in het binnenland hun land in brand steken voor fertiliteitsredenen. Natuurlijk lopen die branden dan uit, waardoor hele stukken van de pampa mee de vlammen in gaan. Misschien zou zonder die branden de pampa met de tijd wel in een bos veranderen, dus heeft het misschien zijn nut wel (??). Mooi landschap vol ooievaars, ibissen, reigers, gieren en kalkoenachtigen. Onze gids wijst ons op een plantje dat bij aanraking volledig toevouwt. Eigenaardig. Bismarck zag in de verte een bui hangen en hij versnelde de pas, waardoor hij eigenlijk te weinig uitleg gaf. Geen tijd om het landschap en het dierenleven te bewonderen. Her en der kwamen andere groepen toeristen uit de bosjes, wat ons bracht op de attractie van de dag: slangen zoeken. Alle toeristen uit de streek speurden naar slangen: cobra's, anaconda's... Wij vonden er geen, maar “profiteerden” van de vangst van een andere groep: een drie meter lange anaconda ging van hand tot hand. Het was toch uitkijken dat die verstoorde wurgslang niet zijn tanden in toeristenvlees zette. De gids hield zijn kop vast. Na de verplichte fotosessie werd het beest terug in een hol losgelaten.

- 2) vanwaar het zijn verteerdutje verplicht had moeten onderbreken. Even later begon het te regenen. De plastic poncho's die we op de markt kochten bewezen hun nut.
- 3) Rond de middag waren we – redelijk doorweekt – terug voor de lunch, gevolgd door een siësta in de hangmat.
- 4) Nieuwe rondvaart op de rivier: terug drie nieuwe vogelsoorten gedetermineerd.
- 5) Een heel stuk stroomopwaarts vonden we een andere boot vol toeristen, waarmee we een potje voetballen op een “rustiek” voetbalveldje. De gids van Anaconda tours haalde na de wedstrijd zijn zakje cocaïne dat op een bankje lag op en keek mij met bloeddoorlopen ogen aan. Griezellige kerel! Geschift, die mannen van Anaconda's!!
- 6) In de Sunset bar bleek al het bier uitverkocht. Het Boliviaanse koppel dat met ons in de boot zat was bang van de duisternis en van de praktisch onbestaande muggen en wou terug naar onze slaappleats. Het werd voor mij een eerste dag zonder bier ☹.

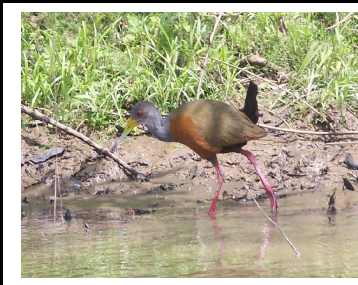
09/10/06: Dag 3 pampastoer****

Verloop:

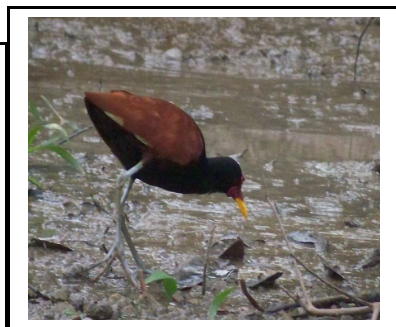
- 1) Voor het ochtendgloren uit de veren en de rivier op. Magisch om de natuur zo te zien ontwaken.
- 2) Terug in het kampement maakten de Brit, Bismarck en ik een kleine wandeling in de buurt. We zagen een schitterende toekan en een paar tientallen spix muspapegaaien.
- 3) Vissessie in de rio Yacuma: de enkele piranha's en katvissen die we vingen waren alleen genoeg om de kat des huizes –Mica- te kunnen voeden. Heel leuk, maar heel warm die dag.
- 4) Na de lunch pakten we de rugzakken en voeren we terug de rivier af naar ons beginpunt. Nog even zwommen we met de dolfijnen, die ons tot op drie meter naderden.
- 5) De drie uur terugrit in de jeep waren lang en pijnlijk, de zon had ons erg te pakken gehad, ondanks de zonnecrème. Goed verbrand kwamen we aan bij Jislene waar we een welverdiende douche namen.

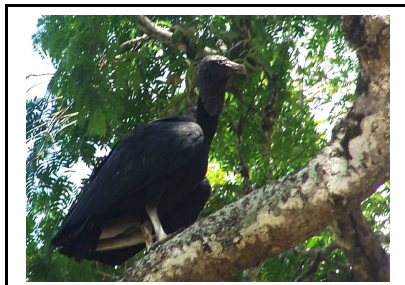
Rufescent Tiger-Heron

grey-necked woodrail

wattled jacana

black vulture

red-capped cardinal

Roseate spoonbill

10/10/06: Rurrenabaque: Canopy tour en relaxen.

White-fronted nun bird, screaming piha, yellow-faced parrotlet, waterschildpad.

Om 8 uur stond ik bij de dikke van “Fluvial Tours”, die met mij de hoek omwandelde tot het kantoor van “Canopy Tours”. Bij de dikke kostte een ticket voor een canopy toer 25\$ bij Canopy zelf 15 tot 20\$. Ik was in 't zak gezet.

Vlug de boot op, verrassend genoeg was ik de enige toerist. Aan de overkant van de Beni rivier kreeg ik twee gidsen mee en wat alpinisme-materiaal. De kerels waren professionals en één ervan was zelfs natuurgids. Hij vulde de wandeling naar de start van de kabelbaanroute met het aanwijzen van eigenaardigheden: slapende vleermuis tussen dode bladeren, grote bontgekleurde rupsen, een zangcompetitie van nonvogels op zoek naar een partner... Eens bovenop het hoogste platform dat erg onder ons gewicht bewoog werd ik veilig vastgeklit en kon de afdaling beginnen. Het was zalig om op volle snelheid tussen de boomtoppen te zoeven. Het zicht over de bomen en de rivier Beni was fabuleus. Aan het eind van het parcours was het nog even wandelen tot aan de boot die me tot “Jatauba Lodge” afzette. Ik stond voor een gesloten deur van prikkeldraad in een mooie groene omgeving. Mijn geroep lokte een werknemer en zo kon ik dan toch binnen. Mooi hotel hier, met kleine verspreide bungalows op een helling. Sophie -die even later met een bootje vanuit Rurre kwam aangevaren- en ik lunchten ter plaatse en spendeerden een zalige relaxte namiddag aan één van de twee natuurlijke zwembaden (20bol pp, 50bol voor de boot). De muggen bleven afwezig, maar de vele zweetconsumerende vliegjes maakten het ons lastig.

Terug in Rurrenabaque aten we in de Moskkito bar een keiharde biefstuk. Bij Jislene waren een hele lading Israëli's toegekomen die de hele nacht kabaal maakten en ons uit de slaap hielden.

11/10/06: Rurrenabaque→La Paz.

Geen bijzondere waarnemingen

Vandaag namen we afscheid van de tropen, en wat voor tropen, het was nog geen negen uur en rond de luchthaven was het al meer dan 35°C! Dan toch geen stortbuien of blokkades die onze vlucht zou kunnen tegenhouden. We hadden eigenlijk al genoeg pech gehad met Amazonas. We vertrokken waarachtig 20 minuten te vroeg!

In La Paz droogde ons opgestapelde lichaamszweet snel op! Ook de hoogte-flatulentie was terug ☺. Van de luchthaven namen we een colectivo tot het busterminal “Terrestre” waar Sophie en ik een busticketje voor morgen naar Puno kochten (maatschappij “Nuevo Continente”: 70 bol pp). We zouden niet via Copacabana rijden, maar via Desaguadero, dat scheelde wat in reistijd. Het vertrekur was om 6 of om 8 uur 's morgens, afhankelijk van de blokkade-vooruitzichten. We zouden het vanavond pas weten wanneer ik naar een opgegeven nummer zou bellen. In het centrum namen we een colectivo naar het **cementario****, waar de ene kist na de andere werd binnengedragen. Hele stoeten rouwenden erachter sloffend. De professionele klaagvrouwen (traditioneel in het zwart gekleed) maakten het beeld compleet. Gitaarspelers verhuurden hun talenten maar kenden weinig succes. Op een bankje rustten we even...

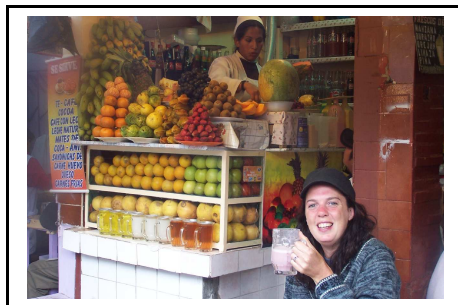
Rond het plaza San Francisco verkenden we een nabije markt waar we een voorraadje “Dulce de Lecce” (gecarameliseerde gecondenseerde melk in potjes) kochten voor thuis. We lieten ons verleiden door een verkoopstertje die verse vruchtensapcocktails verkocht (groot half liter glas voor vijf bol). Een kleine met muts in een kartonnen doos (zie titelblad) zorgde voor een mooie foto. Hier niets anders dan vriendelijke gezichten!

12/10/06: La Paz→Juliaca.

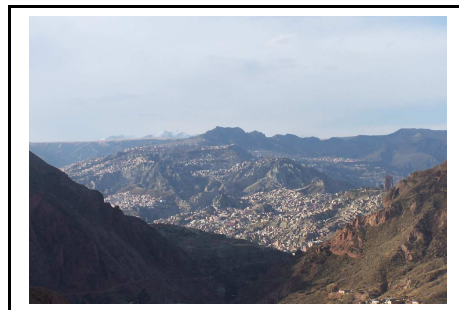
Geen bijzondere waarnemingen

Om 6 uur stonden we in de busterminal waar ze bij “Nuevo Continente” er nog niet aan uit waren hoe de blokkades aan te pakken. Het vertrek verliep zeer chaotisch, van de ene gate werden we naar de andere gestuurd totdat we allen in een minibusje werden gestouwd. De meest efficiënte manier om blokkades te omzeilen, grote bussen raken er moeilijker door. Om 8u30 stonden we plots aan de grens, geen blokkades te zien. Alles verliep vlot. Aan Peruviaanse zijde wisselde ik mijn Boliviano's in Peruviaanse soles. Wat een hellegat was dit hier: lelijke onafgewerkte huizen, vuilnis, schurftige straathonden, urinegeur maar ook kleurrijke fietstaxi's en kraampjes. We ontbeten in een vuil restaurantje en zochten in de chaos van bussen en taxi's onze eigen bus naar Puno. Niet zonder moeite kwam de verspreide groep medereizigers dan toch terecht. Opnieuw een chaotisch (we moesten van bus wisselen) en veel te laat vertrek. Uiteindelijk waren we om 12u30 (Boliviaanse tijd min 1 uur) in de busterminal te **Puno**, waar we een aansluitende bus naar Juliaca vonden. Deze keer deelden we de bus niet met “nette” toeristen, maar de plaatsen werden door bende hevig stinkende muzikanten op tournee ingenomen. Naar de geur te merken, waren ze al een paar dagen aan het rondtrekken.

In het lelijke **Juliaca** (aankomst rond 15u30) stapten we bij Lan Peru (vliegtuigmaatschappij) binnen om onze vlucht naar Lima van morgen te bevestigen. We vonden een hotel met televisie. Een leuke film hield ons de hele namiddag binnen. Toen we 's avonds gingen eten werden we verrast door een grote optocht studenten die in grote groep met fanfare aan het dansen sloegen.

La Paz fruitcocktail

Vanuit Valle de la Luna

13/10/06: Juliaca→Lima.

Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush, black vulture, huismus.

In de vertrekhall van de luchthaven van Juliaca stond opnieuw een groepje straatmuzikanten met Incamuziek de sfeer op te vrolijken. Rond de middag waren we in Lima, waar Enrique, de chauffeur van “Safe in Lima” ons zoals afgesproken aan de luchthaven kwam ophalen. Jean-Paul bracht ons in zijn wagen tot bij een marktje waar we een lekker middageten nuttigden. Hij kwam hier bijna elke dag om te lunchen. Lekker en lokaal voedsel.

J-P gaf Sophie en ik zeer nuttige info over hoe in het centrum te geraken en wat er te zien was. We namen een collectieve taxi in de buurt die ons tot in de buurt van het centrum bracht (5 sol pp). Centrum **Lima**** was toch niet mis. Er zijn heel wat koloniale gebouwen, die weliswaar niet al te oud zijn maar het geheel toch redelijk opfleuren. We bezochten de **Plaza**

del armas*** en kuierden rond in een drukke winkelstraat (die erg veel op onze winkelstraten leek). Men kon er écht shoppen... Het werd al laat en we zakten af in een hotel-restaurant aan de Plaza San Martin waar we in een goede ambiance terecht kwamen. De zaak was vol hevig Pisco-sour drinkende yuppies. Het bleef echter nog deftig, maar wij konden toch niet onderdoen. Hmm, straf spul die Pisco.

14/10/06: Lima.

Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush.

Sophie en ik hadden geprobeerd met iemand in contact te komen om met een bootje op zee te gaan en zodoende met zeeleeuwen te kunnen zwemmen. We hadden het telefoonnummer van medereizigers gekregen, maar kregen geen contact. Helaas, dat was een mooie afsluiter geweest. In ruil kuierden we nog wat rond in de binnenstad.

Het **San Francisco***** was met zijn catacomben werkelijk indrukwekkend. De conquistadores stootten net na de kolonisatie op een paar duizend beenderen en besloten om er een kerk op te bouwen. Daarna werden de beenderen aangevuld met ... nieuwe beenderen. Nu liggen er ongeveer 25000 lijken. Alle beentjes zijn per soort geklasseerd: 50000 dijbeenderen, 25000 schedels,... allemaal verspreid in kleine keldertjes. Indrukwekkend. Helaas deelden we de groep met een paar zeldzame Amerikaanse toeristen die helemaal niets van geschiedenis kenden en de meest belachelijke vragen stelden. Echte prototypes van hun land. De beste vraag was: "Is Francisco van Assisi hier begraven?", nadat de gidse had uitgelegd dat de monniken Franciscanen waren. Assisi was al dood –en begraven - toen Amerika nog moest ontdekt worden! Om dood te vallen!

We waren even verder getuige van een soort foor, waar de lokale jeugd dansjes op een podium opvoerde. In de buurt van de Santo Domingo kerk sprongen we op een sightseeing busje (gruwel gruwel) waarmee we na enorm veel slenteren en rondrijden naar de **Cerro san Cristobal**** reden. De cerro is een hoge berg vanwaar je een schitterend zicht op de miljoenenstad krijgt. In theorie is de beklimming te voet goed te doen, maar toen we door de onvermijdelijke sloppenwijken rond de berg reden, stonden de piranha's (lokaal woord voor overvallers) ons aan te gluren. Wie eens goed wilt thrillen, weet wat gedaan. Het zicht was op deze heldere dag toch maar matig. De stad is wel degelijk een enorm lelijk ding en de nevel die constant uit de oceaan landinwaarts geblazen wordt geeft het geheel een nog grijzer tintje...

Sophie en ik probeerden nog zo lang mogelijk in het centrum te blijven, morgen zouden we naar huis vertrekken.

Gebruikte handboeken:

*Lonely Planet Bolivia 2004 ***: Omwille van zijn algemene randinfo over het land (de scams, gebruiken, praktische tips) verdient het twee sterren. De prijzen in de hotels, beoordelingen, kaarten, bus- en treinenuren kloppen zelden. Enorm ontgoochelend, hopelijk is volgende editie beter.

*Lonely Planet Peru 2004 ****: Al wat beter, maar we hebben 'm wegens onze beperkte reistijd in Peru weinig gebruikt.

*Footprint Bolivia 2004 *****: geeft minder algemene info als de planet, maar de info en de kaartjes zijn ten minste juist, de beoordeling en prijzen van de hotels kloppen.

*Kosmos mini woordenboek spaans-nl nl-spaans 2004 ******: Heel nuttig en heel handig in gebruik.

*A Field guide to the Birds of Peru, Lynx Editions 2001***: Enige vogelboek dat ik op de kop kon tikken over de vogels in de streek, sommige tekeningen wijken af van de werkelijkheid, een beetje te weinig info en maar 1 afbeelding per soort, maar meer info of foto's maakt van het boek een enorme turf, niet handig om mee te nemen. Nu valt het nog mee. Sommige reisgidsen bevelen "*Birds of the high Andes*" van Jon Fjeldsa aan, heb ik echter niet kunnen inkijken.

Geld-budget:

Peru:

Munteenheid: de nuevo sol: 1 dollar is 3 soles. Overal waar wij kwamen waren bankautomaten waar soles konden worden afgehaald met een gewone bankkaart (maestro-functie).

Bolivië:

Munteenheid: de boliviano: 1 euro is 10 boliviano's. In bijna iedere stad zijn geldautomaten waar met een gewone bankkaart bols of soms zelfs dollars kan worden afgehaald.

Ons budget per persoon voor de hele reis, met ALLES inbegrepen (ook vluchten, souvenirs...): ±1800 euro.

Vliegtuigtickets:

- Parijs→Caracas (Air France), Caracas→Lima (Taca Airlines): bij Joker via vroegboek-aktie gekocht: 865 €. (totale duur traject: 13u30).
- Lima→Cuzco: 96.39 USD gekocht via Hostal Safe in Lima, info@safeinlima.com. (Met Star Peru)
- La Paz→Rurrenabake: 125 USD in de luchthaven van La Paz aan de balie gekocht. (Met Amazonas).
- Juliaca→Lima: 99 USD, gekocht via Safe in Lima (zie ook hotelbeoordeling). (Met Lan Peru)

Hotels-hostals:

Lima: Safe in Lima, Alfredo Silva 150, Barranco, Lima, tel (01)252-7330, www.safeinlima.com of info@safeinlima.com; door Belg uitgebaat die voor scherpe prijzen vliegtuigtickets ea kan regelen. Goede, propere kamers, 15-17\$ per persoon per nacht, ontbijt inbegrepen. 14\$ voor afhaling aan de luchthaven (45'). Veilige wijk en goede informatie. Aanrader ****

Cuzco: Hospedaje Acosta, 40 sol per kamer met beperkt ontbijt, soms donkere kamers, die van de straat zijn lichter. Zoals overal geen verwarming en het ruikt dus mufjes. Wisselvallig warm water met weerstandverwarming en losse draden. Ik kreeg een elektrische schok tijdens het douchen. Basic ontbijt. **

Aguas Calientes: Nusta Wasi hostel, geen adres opgeschreven, ronselaar aan het station gevolgd. 60 soles per tweepersoonskamer, met basic ontbijt. Propere kamers en warm water. Niet slecht voor de toeristenval Aguas Calientes***.

Copacabana: La Cupula, Calle Michel Pérez 1 – 3, Copacabana, tel 862 2029 (lokaal), 00591 2862 2029 (internationaal), www.hotelcupula.com of bolivia@hotelcupula.com. Heel proper, origineel backpackershostal met annex keuken, filmzaal, bibliotheek, hangmatten en schitterend zicht op het meer. Van 20 tot 32 \$ per kamer. De bruidssuite was zonder pardon de leukste kamer die ik ooit had *****.

Potosi: Hostal de la Compania de Jesus, Chuquisaca 445, Potosi, tel 622-3173. Een voormalig klooster met redelijke kamers en badkamers. 10\$ voor een kille

tweepersoonskamer met badkamer en ontbijt. Inbegrepen ontbijt is niet al te denderend: 2 broodjes met een schepje confituur en thee. **

Sucre: *Grand Hotel*, Arce 61, Sucre, tel 645-2461, grandhot@mara.scr.entelnet.bo. Centraal gelegen, werkelijk mooi hotel met prachtige binnenkoer en propere, sfeervolle kamers met tv en badkamer. Basic ontbijt inbegrepen. In één van de kamers logeerde den commandant “Ché” tijdens één van zijn revolutionaire oproertochten. 140 boliviano’s voor een tweepersoonskamer met alles erop en eraan. Helaas niet altijd even competent personeel. ***

Uyuni: *Cactus hostel*, Zuidwest zijde van de Plaza Arce. Betonnen constructie vol rommel in de gangen, maar met propere tweepersoonskamers met gedeelde, degelijke badkamers (50bol). Warm water is voor de rappe. Eerlijke eigenaars. **

La Paz: *Hostal Republica*, Comercio 1455, tel 220-2742, www.angelfire.com/wv/hostalrepublica, niet lelijk hostel met kille kamers, geen ontbijt, soms gedeelde badkamer met warm water, vriendelijk personeel, vrij internet: 1 computer met beperkte uren, te duur voor zijn waarde. 120bol. **

Hotel Fuentes, Calle Linares 888, naast de heksenmarkt, tel 231-3966, www.hotelfuentesbolivia.com, hotelfuentes@gmail.com, mooi nieuw hotel met propere badkamer, tv met kabel en basic ontbijt voor 12\$ (afgeboden). Baas spreekt Engels en is heel hulpvaardig, de nachtwaker te jong en onervaren. ***

Coroico: *Hotel Esmeralda*, geen adres, 213-6017, www.hotelesmeralda.com, mooi hotel met veel verborgen hoekjes in de tuin, hangmatten, sauna, zwembad, fantastisch zicht. Ook: internetverbinding, wasdienst, buffetlunch en –avondeten. Mooie tweepersoonskamer met tv met kabel voor 30\$, geen ontbijt inbegrepen. Helaas is watervoorziening in de streek niet altijd even zeker, dus is een aparte badkamer een overbodige luxe. De bazin is echter enorm grof en onvriendelijk, jammer, het kost ‘r twee sterren: *

Rurrenabaque: *Residencial Jislene*, Comercio near Beni, 892-2526/2552. Heel basic hotelleke met duistere en warme kamers. Mooie zitruimte met zicht op de rivier Beni. Heel vriendelijke en hulpvaardige bewoners. Lekker ontbijt, favoriet bij Israëli’s. **

Juliaca: *San Martin Hotel*, Nunez 233, 32-1444, Beetje duister maar proper hotelleke. Na enorm afbieden kregen we een tweepersoonskamer voor 15\$ (ipv 23), met zeer nette en frisse badkamer met warm water en tv met kabel. Zonder ontbijt uiteraard. **

Restaurants:

Cuzco: “*Macondo*”: Cuesta San Blas 571 Cusco. Heel hip en lekkere westerse-lokale gerechten. Eerder duur maar onweerstaanbaar ****.

“*Ccoylor*”: Calle Garcilaso, bijna op de hoek met het Plaza San Francisco. Lokaal, fiftiesmuziekske, the place to be voor een heel goedkoop en lekker ontbijt. Aanrader ***.

Copacabana: “*La Cupula*”: zie ook hotels. Heerlijk Boliviaans-Duitse keuken. Middelmatige prijs. Eén van de toppers van het land! ****

Potosi: “*Koala*”: Ayacucho, westelijk van de Plaza 10 november. Gezellig-groezelig internetcafé naast zijn gelijknamig reisbureautje. Eten was niet slecht. Huiskeuken.**

“*Kaypichu*”: Millares 24. Voornamelijk vegetarische huiskeuken. Trage maar vriendelijke bediening. Eigenlijk niet lekker, heeft allemaal een bliksmakje. Geen sterren.

“*El Meson*”: op de hoek van Tarija en Linares. Klasserrestaurant met stijve onderlip, te hoge verwarming en maar middelmatig smakend eten. Middelmatige prijzen, toch mooi en net kader. **of****.

Sucre: “*La Taverne*”: Arce nr?, drie huizen van ons hotel. Volledig Franse keuken in zijn volle definitie, geen vleugje Bolivia. Heerlijk afwisselend en lekker, eerder duur. *****

“Joy Ride Café”: Ortiz 14, door twee Nederlanders uitgebaat. Zoals Suces uitstraling eerder een universele keuken, zelfs Bossche bol en bitterballen te verkrijgen. Sfeervol en swingend. ***

Uyuni: “Minute Man”: In het achterste gedeelte van het gebouw van Hotel Tonito. Ingang is dus in het hotel. Ferroviaria 60. Pizzeria door een Amerikaan uit Boston uitgebaat. Een van de betere pizza's van de reis. ***

La Paz: “Banais Cafe” : Sagarnaga 61, naast het San Francisco plein. Schitterende sandwiches, koffie en taart in een proper kader. Heel goedkoop ook. Aanrader ***

“Vienna Restaurant”: Federico Zuazo 1905, tel 2441660, www.restaurantvienna.com, Eerder duur en volledig westers restaurant met pinguin-obers en live piano muziek. Heel erg gekleed, eigenlijk voor zakenlieden en rijke bustoeristen. Keuken was lekker. ***

“Luna's Café” : Op de hoek van Linares en Sagarnaga, tel 231-1568. Schitterende Lama biefstuk met frieten en groente. Lekkere ijscoupes, slechte hamburger. **

Juliaca: “Hotel Royal Inn”: San Roman 158, tel 32-1561, zeer professioneel restaurant met goede bediening en goede keuken. ***

Geboekte Tours:

Potosi: **Koala Tours:** 1 dag zilvermijnenbezoek (van 8 tot 14u30). 15% van de winst gaat rechtstreeks naar mijnwerkers. Men wordt verdeeld in groepjes van 6 met 1 gids en 1 extra man die je indien nodig naar buiten draagt. Heel professionele uitleg, zeer goede begeleiding. Ter plaatse geboekt. Heel erg aan te raden!!

Rurrenabaque: **Fluvial Tours:** 3-daagse pampas-toer in de pampa in de buurt van Santa Rosa: 55 \$ pp (na afdingen): alles inbegrepen tenzij het water op dag 1. Goed eten, vriendelijke Spaanstalige gids met matige natuurkennis, goed onderdak en schitterend eten. Ter plaatse geboekt. Aan te raden.

Uyuni: **Colque Tours:** 3-daagse Salar-toer van Uynui naar het uiterste zuiden van het land en terug: 75 \$ pp. Alles inbegrepen behalve de softdrinks en bier op de eerste avond, op de volgende avond was dat niet verkrijgbaar. Goede Spaanstalige gids met goede 4X4, net voldoende maar smakeloos voedsel. Zeker in vergelijking met de andere agentschappen. Accommodatie tijdens de twee nachten: nacht 1: zeer goed bed en kamer, niet koud, goede gedeelde badkamer met warm water. Nacht 2: heel wat minder qua comfort: vuile wc's en eetzaal en geen douches of wasbakken, geen vriendelijke mensen.

Colque was al bij al toch geen aanrader! Anderen zijn ongetwijfeld beter.

La Paz: **Gravity assisted mountain biking:** 1 dag afdagling van La Paz naar Coroico over “The world's most dangerous road” met de mountain bike. In het prijzenpakket inbegrepen (55\$ pp): 1 fiets met voorophanging, helm, handschoenen, stofbril, gids, begeleidende minibus, souvenir t-shirt, lunch en snack, gebruik van sanitair met zeep, verse handdoek en zwembad bij aankomst in het dal, rit terug. De terugrit is op dezelfde dag, wil je de volgende dag mee met de bus, is dat ook –gratis- mogelijk. Dit is eigenlijk alleen de theorie, want alleen als het aantal ingeschrevenen van die dag minder of gelijk is aan het aantal deelnemers die de huidige dag mee naar boven willen gaan. Er zijn namelijk mensen die een aantal dagen in Coroico blijven. In de praktijk moet je er dus niet op rekenen dat je de volgende dag mee kan.

Wat is niet inbegrepen en kan apart gehuurd of aangeschaft worden: windstoppend pak, sjaaltje, verzekering. Kijk in je reisverzekering of mountainbiking hier bij hoort, normaal wel.

Het Gravity team is een heel professioneel, jong en Engelstalig team dat je veilig naar beneden begeleidt. Er zijn nog geen doden gevallen, en dat wil al wat zeggen. Volg de veiligheidsregels, anders vlieg je op de bus. Ook leuk aan deze organisatie is dat je op eigen

snelheid mag afdalen, bij andere groepen moeten de snelle fietsers met de trage meeslenteren. De aangeboden t-hemden zijn weliswaar niet zo van goede kwaliteit. Sophie kon voor 15 dollar ook mee op de bus. Eten was voor haar ook inbegrepen. Toch een aanrader.

Veiligheid:

*Er lopen heel veel schrikwekkende verhalen over Peru maar vooral over Bolivia.

Ontvoeringen en moorden op toeristen, diefstallen (zonder geweld) enz. Betreft de ontvoeringen is de webstek van buitenlandse zaken de beste infobron. Zowel om je schrik aan te jagen als om je tips te geven zijn ze accuraat (www.diplomatie.be). Laat je niet afschrikken, de verhalen zijn juist, maar komen uiterst zelden voor.

Veel meer aanwezig is het gevaar op diefstal. Meestal gebeurt het op (nacht)bussen. Ons was het nipt gespaard, maar ik heb de indruk dat op vele nachtbussen met toeristen er iets wordt geprobeerd. De grote zakken laten ze meestal ongemoeid, het is de kleine die ze willen. Laat 'm NOOIT onbeheerd achter, ook niet in het bovenrek. Ze leiden je af en 5 seconden later ben je je zak kwijt!!! Het gebeurt dagelijks. Tip: hou de zak altijd in de hand of rond de arm verstrengeld, als je slaapt, iets in- of uitlaadt... Nooit een paar seconden op de grond zetten of... Het klinkt overdreven, maar de dieven volgen de toeristen uren voordien en wachten op die vijf seconden om toe te slaan. Andere truck van ze: ze gieten water op de busvloer, maken je erop attent, je plaatst je handbagage in het bovenrek; vervolgens zit een kerel buiten op de ruit te tikken en je toe te spreken en je zak is weg. Een ander zat achteraan de bus te wachten en is er mee gaan lopen. Op bussen of in druktes moet je alert zijn en steeds denken dat om het even wat "eigenaardigs" is (een roepende vrouw, morsende dronkaard,...) een afleidingsmanoeuvre kan zijn om toe te slaan. Draag je handrugzak op de buik...

***Lima:** Is een apart hoofdstuk waard. Als je in centrum Lima rondloopt ben je zeker veilig in een vierkant gevormd door de volgende begrenzingen: noord: Rio Rimac, west: Camana straat, oost: Av. Abancay, zuid Av. Cuzco. Ook veilig is het Plaza San Martin. Alles daarbuiten ben je in theorie vogelvrij. Politie is corrupt en overvallen "tot op de huid" zijn schering en inslag bij onvoorzichtige toeristen. Indirecte bussen nemen tot afgelegen hoeken van de stad is miserie zoeken. De wijken Barranco en Miraflores zijn ook zo goed als veilig. Nog een tip: draag tijdens het wandelen alleen een portefeuille met het nodige daggeld mee. Laat bankkaarten, paspoorten, overtolligheden in het hotel. (Info: Safe in Lima).

Lijst waargenomen vogels en andere dieren (met zekerheid gedetermineerd):

15/09/06: Geen waarnemingen.

16/09/06: Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush, black vulture, huismus.

17/09/06: Andean gull, mountain caracara.

18/09/06: American Kestrel, Andean swallow, Rufous-collared sparrow, glossy-black thrush, long-tailed sylph.

19/09/06: Mountain wren, onbekende kolibri, long-tailed sylph, Rufous-collared sparrow, glossy-black thrush, blue&white swallow, Mitred parakeet, snail kite.

20/09/06: koereiger, striated heron, rufous-coll. Sparrow, pacific dove, spot-winged pigeon, Andean gull, black-hooded sierra finch, ash-breasted sierra finch.

21/09/06: koereiger, striated heron, rufous-coll. Sparrow, pacific dove, spot-winged pigeon, Andean gull, black-hooded sierra finch, ash-breasted sierra finch.

22/09/06: koereiger, short winged grebe, mountain caracara, puna ibis, speckled teal, puna teal, Andean gull, rufous-collared sparrow, black-hooded sierra finch, yellow-bellied siskin, blue-backed conebill.

23/09/06: Mourning sierra finch, black-hooded sierra finch, yellow-bellied siskin, glossy-black thrush, mountain caracara, Andean lapwing...

24/09/06: pannenschieters (stadsduiven).

25/09/06: geen bijzondere waarnemingen

26/09/06: pannenschieters

27/09/06: glossy-black thrush, wedge-billed woodcreeper, sand-colored nighthawk, kolibri (?)

28/09/06: mountain caracara, rufous-collared sparrow, Andean swift, long-tailed Sylph.

29/09/06: canyon canastero, black-hooded sierra finch, vicuna's.

30/09/06: golden-spotted ground dove, plumbeous sierra-finch, rufous-raped ground tyrant, patrijs (niet herkend), Andean avocet, Andean negrito, Andean gull, plevier (?), eend (?), speckled teal, puna, Andean en Chileense flamingo.

01/10/06: Andean, puna en Chileense flamingo, Andean negrito, black-hooded sierra finch, Andean goose, puna plover, mountain caracara, variable hawk, franklins gull, rufous-raped ground tyrant, patrijs, lesser rhea (!), onbekende hagedis, woestijnvos, vicuna en gordeldiertje.

02/10/06: geen bijzondere waarnemingen.

03/10/06: Emerald toucanet, mountain caracara, black vulture, great black hawk, mountain cacique, rufous-collared sparrow, onbekende kolibri, white-banded swallow.

04/10/06: black vulture, dusky-green oropendola, onbekende zwarte gaaiachtige, onbekende kolibri, parkieten (in vlucht, niet gedetermineerd).

05/10/06: Mountain caracara, Andean gull.

06/10/06: black vulture, great black hawk, American kestrel, huismus, saffron finch, great kiskadee, smooth-billed ani, Andean flicker, red-capped cardinal, great-tailed grackle, striated heron.

07-08-09/10/06 (pampastoer): agami heron, Amazon kingfisher, Andean flicker, anhinga, black-collared hawk, black-faced ibis, black-tailed trogon, black vulture, blauwe reiger, blue-and yellow macaw, blue-winged parrotlet, boat-billed heron, buff-breasted sandpiper, capped heron, crested caracara, great antshrike, great black hawk, greater yellow-headed vulture, green-and rufous kingfisher, green kingfisher, grey-necked woodrail, grote zilverreiger, hoatzin, jabiru, kleine zilverreiger, koereiger, large-billed tern, limpkin, maguari stork, neotropic cormorant, onbekende grote ibis, onbekende kwak, onbekende ijsvogel, plumbeous pigeon, puna ibis, roseate spoonbill, razor-billed curassow, ringed kingfisher, rufescent tiger heron, smooth-billed ani, southern lapwing, southern screamer, speckled chachalaca, struisvogel, toco toucan, wattled jacana, white-chinned jacamar, white-headed marsh-tyrant, wood stork.

Zoogdieren: zoetwaterdolfijn, luiaard, waterschildpad, kaaiman, anaconda, alligator, capybara, katvis, rode en gele piranha, hert, howler monkey, spider monkey, "cappuccino" monkey, vierde nogal zeldzame niet gedetermineerde aap.

10/10/06: white-fronted nun bird, screaming piha, yellow-faced parrotlet, waterschildpad.

11/10/06: geen bijzondere waarnemingen.

12/10/06: geen bijzondere waarnemingen.

13/10/06: Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush, black vulture, huismus.

14/10/06: Pacific dove, vermilion flycatcher, glossy-black thrush.

15/10/06: geen bijzondere waarnemingen.

Visum:

Peru en Bolivia: Kan men als Belg zonder problemen binnen. Er moet dus geen visum aangevraagd worden. Je internationaal paspoort moet je uiteraard wel kunnen voorleggen.

Bij binnenkomst moet je toch een formuliertje invullen waar je een strookje van moet bewaren tot je het land weer verlaat. Als je dit zou verliezen wordt er - naargelang het land, voor Peru 5\$ - een compensatie voor een extra afschrift gevraagd.

Opgelet, bij vertrek uit een luchthaven worden wel dure **taksen** gevorderd. Uit La Paz internationaal vliegen kost je iets meer dan 25\$, uit Lima kost je dat zelfs 34\$. Iedere luchthaven hanteert hetzelfde tarief.

Openbaar vervoer:

In Peru en Bolivia zijn de omstandigheden gelijk, alleen zijn de prijzen in Bolivia bijna de helft goedkoper.

Bus: Het verkeer over lange afstanden gebeurt praktisch volledig 's nachts. De bussen zijn met of zonder cama (bed). Een cama is echter geen bed, maar een comfortabele zetel met wat meer beenruimte dan een gewone bus. Niets bijzonders dus. Meestal zijn de bussen over lange afstanden heel goed onderhouden en dus veilig. Het gevaar zit 'm in de chauffeurs, ongelukken gebeuren, maar er zijn weinig alternatieven. Normale prijzen (nachtbus 20\$).

Collectivo's: minibussen vol locals (kippen en andere handelswaar dikwijls inbegrepen) die pas vertrekken wanneer ze vol zijn. Heel goedkoop (3-4 sol voor een uurtje rijden).

Taxi's: van stad tot stad verschillend in type. In Cuzco zijn het meestal heel kleine wagens, de straten zijn er namelijk erg nauw. Goedkoop (10 minuten rit maximum 5 sol = 1,75\$, 5 bol = 0,5 euro).

Telefoon en internetverbindingen:

In alle steden is er een ruim aanbod aan internetcafés. De verbinding is meestal snel. Telefonische verbindingen met Europa zijn in het bijzonder bij "ENTEL" zeer goed en redelijk goedkoop. Andere maatschappijen zijn duurder en qua verbinding maar een schaduw van "ENTEL". Je gaat gewoon zo'n winkel binnen met verschillende hokjes en betaalt ongeveer 12 boliviano's per minuut (iets meer dan een euro).

Elektriciteit:

In beide landen: 220 V met een stekker van bij ons. In afgelegen plaatsen zijn er dikwijls elektriciteitsonderbrekingen.

Taal:

Zowel in Peru als Bolivia is de voertaal uiteraard Spaans. Engels is bijna ongekend, met uitzondering van (soms) restaurant- en hotelpersoneel, maar het blijft uitzonderlijk.

Ik kon helemaal geen Spaans voor mijn vertrek, maar heb de basis snel geleerd. Beide landen zijn daar ideaal voor, want de Indianen spreken meestal een andere taal (Quechua bij voorbeeld) als moedertaal en spreken het Spaans traagjes en duidelijk.

Reisperiode:

De beste maanden zijn mei tot oktober. Het weer is dan op zijn best (droog en helder). In de maand september kunnen vergezichten wel belemmerd worden door de rookwolken van het jaarlijks terugkerend fenomeen "El Chaco": hele stukken natuur staan dan in brand en hullen het hele land soms in rook. Juni en juli zijn op de altiplano het koudst (wintertemperaturen). Van november tot april is het regenseizoen. Op de altiplano is dit van weinig belang, daar regent het bijna nooit. In lagergelegen gebieden is die periode een obstakel voor reizigers: wegen worden modderbaden.

Absoluut meedoen:

- Zeer warme winterkledij voor op de Salar de Uyuni (temperaturen rond het vriespunt komen zeker voor), twee truien en-of een warme jas kan je zeker gebruiken.
- Lippenstift om de lippen tegen de droogte te beschermen.
- Een zonnencreme van minstens factor 20, wij waren met een factor 10 constant verbrand.
- Indien gsm meedoen: alleen triband gsm is in werking, dual band is nutteloos.
- Woordenboekje Spaans.
- Slaapzak voor de Salar en elders: is zeer handig maar geen absolute must.
- Zaklamp.
- Wc-papier: bijna in geen enkel hotel voor handen.
- Niet: klamboe of muggennet. Als je in Rurrenabaque bent of de pampastoer doet, worden muggennetten altijd geleverd. Vanaf ± 1000 meter heb je bijna geen muggen meer, dus ben je op het hoogplateau veilig.

Top drie hot:

Philippe: 1)Salar De Uyuni, 2)Maccu Picchu, 3)Pampastoer in Rurre.

Sophie: 1)The Death Road naar Coroico, 2)Maccu Picchu, 3)Salar de Uyuni

Top vier not:

- 1) Isla del sol: was ontgoochelend saai. Wordt in de Planet voorgesteld als authentiek en gezellig, maar wij vonden alleen het zicht de moeite.
- 2) Sucre: heel mooi, moet je gezien hebben, maar iets te westers en vooral: er valt niets te doen. Als je er twee dagen blijft wordt het saai.
- 3) De reactie van mensen op foto's nemen. Ofwel draaien ze hun hoofd weg, ofwel vragen ze geld!
- 4) **"Anaconda tours" in Rurrenabaque.** Zowel voor de pampastoer als de jungletoer biedt Anaconda scherpe prijzen aan. Ik zag echter met mijn eigen ogen hoe één van de gidsen cocaïne gebruikte. Bovendien hoorde ik van een andere groep die in de jungle met Anaconda op trip was dat ze 's morgens hun gids niet konden wekken wegens overmatig drug- en alcoholgebruik. Toen het dan toch lukte hem te wekken, ontaardde het in een vechtpartij waarbij de toeristen op hun eentje terug naar Rurre zijn moeten vluchten. De kerel zwaaide namelijk met een machete. Totaal onaanvaardbaar. Anaconda is dus te mijden als de pest!